

Gorenjski Glas

TOREK, 24. OKTOBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 85, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Znova nadzor na državnih mejah

Vlada Republike Slovenije je izdala odlok, s katerim je v noči z minulega petka na soboto na notranjih mejah Slovenije s Hrvaško in Madžarsko uvedla začasni ponovni nadzor, ki bo trajal do 30. oktobra 2023. Italija pa je uvedla začasni nadzor na meji s Slovenijo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranjska Gora

Kot so pojasnili na notranjem ministrstvu, je začasna ponovna uvedba nadzora na meji s Hrvaško in Madžarsko ukrep v skrajni sili, ki je sorazmeren z ugotovljeno grožnjo, da pa bodo ukrepe izvajali koordinirano in v sodelovanju s policijami Hrvaške, Madžarske in Italije. Kot razloge za uvedbo nadzora na meji je Slovenija navedla grožnje javnemu redu in notranji varnosti v Evropski uniji (EU), razmere na Bližnjem vzhodu in v Ukrajini, nedavne

teroristične napade v nekaterih članicah EU, povečano tveganje zaradi organiziranega kriminala na Zahodnem Balkanu in nasilnega

Poleg 12 mejnih prehodov za mednarodni cestni potniški in tovorni promet na meji s Hrvaško in dveh na meji z Madžarsko je našim državljanom in drugim osebam, ki imajo pravico do prostega gibanja po pravu EU, omogočeno prehajanje meje še na 18 mejnih prehodih.

»Menim, da začasni nadzor meje z Italijo v Ratečah ne bo negativno vplival na turizem in dnevno prehajanje meje. Na avstrijski strani pa nadzor izvajajo že nekaj časa. Če bo to pripomoglo k boljši varnosti, vsekakor menim, da je popolnoma sprejemljivo,« je povedala kranjskogorska županja Henrika Zupan.

ekstremizma ter tveganje infiltracije v migracijskih tokovih. Po pričakovanjih notranjega ministra Boštjana Poklukarja bo nadzor verjetno treba podaljšati.

ljanom in drugim osebam, ki imajo pravico do prostega gibanja po pravu EU, omogočeno prehajanje meje še na 18 mejnih prehodih.

► 3. stran

V nedeljo so italijanski policisti opravljali nadzor tudi na mejnem prehodu Rateče.

Loški reševalci najboljši na svetu

Ekipe nujne medicinske pomoči (NMP) škofjeloških reševalcev Team ABCDE Slovenia se je konec septembra udeležila svetovnega tekmovanja iz nujne medicinske pomoči na Cipru. Po mnogih uspehih na drugih tekmovanjih so se tokrat razveselili naslova prvakov.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Vodja ekipe je Tadej Beguš, ki je o svoji predanosti delu reševalca NMP v pogovoru za naš časopis spregovoril že pred meseci. Loška ekipa je bila maja tretja na Češkem, napovedal pa je že tekmovanje na Cipru. Njihove večmesečne priprave, uigranost in razumevanje značajskih razlik so obrodili sadove. Ekipe Team ABCDE Slovenia v sestavi Sarah Shaw, Tadej Beguš, Andrej Šubic, Simon Jurjevec in David Gale je na Cipru zmagala.

► 6. stran

Team ABCDE Slovenia (Sarah Shaw, Tadej Beguš, Andrej Šubic, Simon Jurjevec in David Gale) je na Cipru pometel z vso konkurenco / Foto: Osebni Arhiv Teama ABCDE Slovenia

Petra zaradi volkov mineva potrpljenje

Ovčerejca Petra Žemvo z Bleda mineva potrpljenje. Letos so mu volkovi v treh napadih na pašniku na Bledu in na Stari Pokljuki pokončali petnajst ovc. »Kako naj jih zaščitim pred volkovi, ko pa jih ograja in psi ne zadržijo več?« se sprašuje.

► 15. stran

AKTUALNO

Na hekatonu zmagala loških gimnazijcev

Na prvem Gorenjskem hekatonu v kranjski Kovačnici je nastopilo okoli 45 mladih, ki so v enajstih ekipah iskali inovativne rešitve v okviru uporabniških izkušenj v novih tehnologijah.

3

GORENJSKA

O odpadkih iz Naklega na tržiški seji

S tem, ko naj bi Komunala Tržič prevzela zbiranje in odvoz odpadkov tudi iz nakelske občine, je bilo na seji tržiškega občinskega sveta prejšnji teden še nekaj »odprtih« vprašanj.

5

ZANIMIVOSTI

Edina »srfarka« na Gorenjskem

Nežka Skok prihaja iz Podlubnika. Roke ima bolj za umetnico kot za smetarko, zato se ne začudim, ko pove, da je obiskovala oblikovno šolo, ki pa je ni dokončala. Narava je nad vsem ...

11

KRONIKA

V Soteski vadili reševanje pohodnikov

Civilni zaščiti občin Bled in Bohinja sta v soboto v bližini Male hidroelektrarne Soteska izvedli skupno vajo, na kateri so preverili pripravljenost na nesrečo in reševanje na in iz vode.

16

VREME

Danes in jutri bo pretežno oblačno s krajevnimi padavinami. V četrtek bo oblačno, popoldne bo občasno deževalo.

10/16 °C

jutri: oblačno s padavinami

KOTICEK ZA NAROČNIKE

Žlahtna komedijantka Mojca Fatur pravi: Nikoli ni prepozno

Zavod Smejmo se vabi na prvo abonmajsko predstavo istomienskega abonmaja v Kulturnem domu Sv. Duh. Predstava Nikoli ni prepozno govori o iskanju smisla in ravnovesja – med sanjami in stvarnostjo, videzom in vsebino, kariero, družino in intimo ... Monokomedija, v kateri blesti žlahtna komedijantka Mojca Fatur, bo na sporedu v petek, 27. oktobra, ob 19.30. Na voljo je še nekaj vstopnic za izven. Več informacij: www.smejmo.se in 051 606 220.

Izžrebanemu naročniku Gorenjskega glasa, ki bo pravilno odgovoril na nagradno vprašanje, bomo podarili dve vstopnici za ogled izbrane predstave zavoda Smejmo se. Izbirate lahko med predstavami v tej sezoni, ki bodo v Šenčurju ali pri Sv. Duhu v Škofji Loki. Nagradno vprašanje: Kako se imenuje zavod za kulturne dejavnosti, ki na Gorenjskem organizira gledališke abonmaje smeha in dobre volje? Odgovore pošljite do petka, 3. novembra, na koticek@g-glas.si.

Dan čarovnic na preddvorskem gradu Dvor

Grad Dvor v središču Preddvora bo 31. oktobra ponovno gostil rojstnodnevno zabavo čarovnice Priletičnice. Na zabavo ste vabljeni mali in veliki otroci, slavljenka bo še posebno vesela tistih, ki boste prišli v strašnih kostumih. Skupaj s pevci Musical company GotArt boste lahko zaplesali na pesmi iz čarovniških muzikalov, si pustili poslikati obraz, po gradu iskali pajka Smajka, risali strašne buče in sodelovali v izboru za najbolj izviren čarovniški klobuk. Praznovanje bo trajalo od 11. ure dalje in se zaključilo s strašnim nočnim obiskom gradu ob 18. uri. Prodaja vstopnic: spletna prodajalna in prodajna mesta Mojekarte.si (Petrol, trafike 3DVA) in TIC Preddvor. Več informacij: www.visitpreddvor.si.

Izžrebanemu naročniku Gorenjskega glasa, ki bo pravilno odgovoril na nagradno vprašanje, bomo podarili družinsko vstopnico za obisk dogodka. Nagradno vprašanje: Kako je ime čarovnici, ki domuje na gradu Dvor v Preddvoru? Odgovore pošljite do petka, 27. oktobra, na koticek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme UROŠ GLOBOČNIK iz Komende.

Odziv pretežno starejših

Množičnega cepljenja proti covidu-19 in gripi se je v kranjski vojašnici skupno udeležilo 1768 ljudi.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Minulo soboto je v kranjski vojašnici od 9. ure do 16.30 potekalo množično cepljenje proti covidu-19 in sezonski gripi, predhodno naročanje ni bilo potrebno. Cepljenih je bilo 1768 ljudi, od tega 743 posebej za covid-19 in 1025 posebej za gripo. Cepljenje je organizirala ekipa cepilnega centra Zdravstvenega doma Kranj pod vodstvom Barbare Bukovnik, diplomirane medicinske sestre, in kot že v času epidemije je to potekalo ob dobrem sodelovanju s Slovensko vojsko, saj je bila organizacija cepljenja tudi tokrat logistično zelo zahtevna.

Odziv zdravstvena ekipa ocenjuje kot dober, kot pa so pričakovali, so se cepljenja udeležili večinoma starejši ljudje, ki so poleg cepljenja proti gripi prišli večinoma po četrti in peti odmerek posodobljenega cepiva proti covidu-19 Comirnaty Omicron XBB.1.5 proizvajalca

Odziv na cepljenje je bil dober. / Foto: Primož Pičulin

Pfizer. Ker je kranjska vojašnica precej zasedena, bodo nadaljnji termini cepljenj v Zdravstvenem domu Kranj potekali klasično v tamkajšnjih cepilnih ambulantah vse srede v novembru, izmenjaje dopoldne in popoldne, da bo cepljenje časovno dostopno vsem. Točne

ure bodo pravočasno objavili. Cepljenje proti covidu-19 in proti gripi se lahko opravi sočasno ali s kakršnim koli presledkom in je brezplačno za vse z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem. Cepljenja, kot smo že poročali v Gorenjskem glasu, izvajajo tudi v drugih

gorenjskih zdravstvenih domovih in na kranjski območni enoti Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), urniki so objavljeni tudi na njihovih spletnih straneh. Po zadnjih podatkih NIJZ je v državi blizu devetsto aktivnih primerov okužb s covidom-19.

Dovolj znanje na preživetveni ravni

Vlada je minuli teden potrdila predlog novele zakona o tujcih, s katero uvajajo spremembe pri pogoju znanja slovenskega jezika v postopkih podaljšanja dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine za družinske člane državljanov tretjih držav.

MATEJA RANT

Kranj – S predlogom zakona, ki naj bi ga državni zbor obravnaval po nujnem postopku, se pogoj znanja jezika na vstopni ravni A1, ki so ga uvedli z zakonsko novelo aprila lani, nadomešča z znanjem na tako imenovani preživetveni ravni. »Gre za raven znanja slovenščine, ki omogoča temeljno sporazumevanje v slovenskem jeziku, omejeno na preproste, predvidljive, vsakodnevne situacije, v katerih je izražanje rutinsko in se ponavlja,« so pojasnili po dopisni seji vlade minuli teden.

Ob tem so dodali, da bo merila za novizobraževalni program na preživetveni ravni, vključno s standardi znanja, ki se preverjajo z obveznim

slovenskega jezika na najbolj temeljni ravni, čemur ustrezna predvidena preživetvena raven. »Tujec bo svojo raven znanja lahko kasneje nad-

Za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje pa ostaja pogoj opravljen izpit na ravni A2.

preizkusom znanja slovenskega jezika na tej ravni, določil minister, pristojen za izobraževanje.

Za spremembe v zakonu so se odločili na podlagi ugotovitev pri pripravi integracijske strategije, da za potrebe začetne integracije zadostuje poznavanje in razumevanje

grajeval z bolj zahtevnimi tečaji tudi v okviru nadaljnjih integracijskih programov.« Ob tem pa so še ugotavljali, da za izvajanje programov in izpitov na ravni A1 ta čas na trgu niti ni dovolj izvajalcev. Tečaje in obvezni preizkus znanja iz slovenskega jezika na preživetveni

ravni bodo lahko izvajale izobraževalne ustanove oziroma organizacije, ki izvajajo bodisi javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle bodisi neformalne izobraževalne programe za odrasle za učenje slovenskega jezika, so pojasnili po seji vlade in dodali, da bo vsak tujec, ki je upravičen do udeležbe v teh programih, upravičen tudi do enkratnega brezplačnega preizkusa znanja iz slovenskega jezika. Za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje pa ostaja pogoj opravljen izpit na ravni A2, kot je določeno zdaj, so še sporočili po seji.

Bloudkove nagrade tudi za nazaj

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Poslanci so pretekli teden sprejeli novelo Zakona o Bloudkovih priznanjih, ki odpravlja neenakosti iz preteklosti, ko so nekateri športniki za vrhunske dosežke Bloudkovo nagrado prejeli, drugi pa ne. Zakon, ki je veljal do sedaj, je

namreč omogočal podelitev največ štirih Bloudkovih nagrad letno. To je ob velikem številu vrhunskih rezultatov slovenskih športnikov pomenilo, da je moral odbor izbirati med dosežki. Tako se je dogajalo, da tudi nekateri športniki z osvojenimi medaljami na največjih in najpomembnejših športnih

tekmovanjih, predvsem na olimpijskih in paralimpijskih igrah ter olimpijadah gluhih in šahovskih olimpijadah, nagrade niso prejeli. Sprememba Zakona o Bloudkovih priznanjih odslej prinaša avtomatično podelitev Bloudkovih nagrad vsem prejemnikom medalj na največjih tekmovanjih.

Športnikom, ki so enakoreden rezultat dosegli v preteklosti, vendar iz kateregakoli razloga Bloudkove nagrade še niso prejeli, po novem omogoča, da končno prejmejo zaslužen nagrado tudi za pretekle vrhunske športne dosežke. Bloudkova priznanja podeljujejo že od leta 1965.

Na hekatonu zmagala rešitev loških gimnazijcev

Na prvem Gorenjskem hekatonu v kranjski Kovačnici je nastopilo okoli 45 mladih, ki so v enajstih ekipah iskali inovativne rešitve v okviru uporabniških izkušenj v novih tehnologijah.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V kranjski Kovačnici – podjetniškem inkubatorju so v petek izpeljali prvi Gorenjski hekaton, na katere so organizatorji povabili gorenjske srednješolce in študente, ki so se ves dan posvečali »hekanju«, tj. iskanju inovativnih rešitev z uporabo novih tehnologij. »Z odzivom smo zelo zadovoljni, saj smo imeli sedemnajst prijavljenih ekip s srednjih šol in fakultet z Gorenjskega, tako da smo morali zaradi omejenosti prostora in lažje izvedbe dogodka narediti ožji izbor. Na prvem Gorenjskem hekatonu, za katerega razmišljamo, da postane tradicionalen, je tako nastopilo enajst ekip z Gimnazije Kranj, Gimnazije Franceta Prešerna Kranj, Gimnazije Škofja Loka, Šolskega centra Kranj, Fakultete za organizacijske vede in Ekonomske fakultete v Ljubljani; tudi pri slednji so ekipo sestavljali študentje z Gorenjskega,« je povedal Aljaž Šiler iz Kovačnice.

Štirje izzivi

Ekipe so izbirale med štiri postavljene izzive, ki so jih poleg Kovačnice pripravila sodelujoča gorenjska podjetja. Podjetje Lotrič Meroslovje je bilo zanimljivo zaradi inovacij za oddaljeno kalibriranje njihovih merilnih naprav po svetu, Iskraemeco je iskal rešitve za oblikovanje uporabniškega vmesnika za pametne števce energije, podjetje Kontron je prispeval izziv registracije vozil v njihovem proizvodnem procesu z uporabo tehnologije 5G, Kovačnico pa

Najboljši v »hekanju« so si prislužili tudi denarne nagrade v skupni vrednosti 2400 evrov.

/ Foto: Gorazd Kavčič

je zanimalo, kako pomladi podjetniško sfero v regiji.

Ekipe so imele za reševanje izbranega izziva in razvoj svoje ideje na voljo štiri ure in še 45 minut za pripravo na njeno petminutno predstavitev (pitch) strokovni komisiji. »Žiranti smo bili navdušeni nad vsemi ekipami in njihovimi predstavitvami. Vsa čast jim, kaj jim je uspelo narediti v štirih urah, kolikor so imeli časa za reševanje izziva in tudi pripravo končne predstavitve. Videli smo kup vizualno lepših predstavitev in inovativnih idej, tako da naša odločitev za najboljšo tri res ni bila enostavna,« je povedala članica strokovne komisije Nivesa Justin (Kovačnica).

Najboljši Mnogoceličarji

Prvo mesto in denarna nagrada v višini 1200 evrov je na koncu pripadla ekipi Loški mnogoceličarji z Gimnazije Škofja Loka, ki so jo sestavljali Matej Miklavčič, Vid Čemažar, Andraž Jelenc in Anej Peternel. »Spoprijeli smo se z izzivom oddaljene

kalibracije podjetja Lotrič Meroslovje, saj obiskujemo drugi letnik naravoslovnega oddelka, zato nas take stvari zelo zanimajo. To je bil sicer naš prvi hekaton, na katerem smo sodelovali v živo. Moram priznati, da je šlo za precej bolj formalen dogodek, kot smo si predstavljali. Predvsem pa je treba iz-

»Z odzivom smo zelo zadovoljni, saj smo imeli sedemnajst prijavljenih ekip s srednjih šol in fakultet z Gorenjskega, tako da smo morali zaradi omejenosti prostora in lažje izvedbe dogodka narediti ožji izbor.«

postaviti, da nam je ves čas zmanjkovalo časa, tudi za končno predstavitev ideje je bilo premalo časa, da bi povedali vse, kar smo si želeli. Naša rešitev se mi sicer res ne zdi slaba, glede na to, koliko denarja bi podjetje prihranilo,« je povedal Matej Miklavčič.

Druga je bila ekipa LET z Gimnazije Franceta Prešerna Kranj v sestavi Tim Mlinar, Lejla Musić, Taja Strah Rostan in Eva Rebol, ki je reševala izziv Kovačnice

za povečanje deleža mladih podjetnikov na Gorenjskem. »Prišli smo predvsem z željo, da si naberejo čim več izkušenj, drugo mesto pa nas je povsem presenetilo,« je povedala Taja Strah Rostan. Tretje uvrščena ekipa Iskra iz Šolskega centra Kranj v sestavi Matic Kobale, Jakob Ber-

gant, Erazem Kržišnik in Klemen Vidmar pa je premelevala izziv Kontrona o registraciji vozil v proizvodnji. »Tudi nas je uvrstitev med najboljše tri ekipe presenetila, smo se pa res potrudili z izbranim izzivom. To je bila naša prva izkušnja s hekatonom in moram priznati, da je bilo kar stressno, predvsem zaradi pomanjkanja časa za iskanje prave ideje in njeno nadaljnje razvijanje,« je dejal Klemen Vidmar.

K

KOMENTAR
ANA JAGODIC DOLŽAN

Veliko posebnih dni

Svetovni mesec boja proti raku dojke, mesec požarne varnosti, rožnena venca, varčevanja – vse to je oktober. Začel se je z mednarodnim dnevom starejših, prvega oktobra je bil tudi mednarodni dan kave in svetovni dan vegetarijanstva; sledili so svetovni dnevi arhitekture, habitata, varstva živali, učiteljev, pošte, duševnega zdravja, boja proti bolečini, revmatskih bolezni, vida, hoje, kmetič, hrane, oživljanja, boja proti revščini, osteoporoze, mednarodna dneva bele palice in slovarjev in še nekaj drugih posebnih dni. Danes (24. oktobra) je dan Organizacije združenih narodov, mednarodne organizacije, ki je razglasila večino naštetih dni. In do konca meseca se jih bo vrstilo še nekaj, poleg teh imamo v Sloveniji v tem mesecu dva državna praznika: dan suverenosti (25. oktobra), s katerim zaznamujemo enega ključnih dogodkov v procesu osamosvojitve: odhod zadnjega vojaka Jugoslovanke ljudske armade s slovenskega ozemlja, in dan reformacije (31. oktobra), ki obuja spomin na versko, politično in kulturno gibanje v 16. stoletju, s katerim smo Slovenci dobili prvo knjigo in s tem knjižni jezik.

Vsak izmed svetovnih, mednarodnih in prazničnih dni prinaša določena sporočila. Opominjajo na izzive v družbi, na vlogo in položaj posameznih skupin ljudi, ozaveščajo o izbranih temah,

poudarjajo pomen preventive ... Vprašanje pa je, v kolikšni meri nas sporočila v množici teh dni in vsesplošni poplavi informacij dosežejo ter se nas dotaknejo. Znano je, da si zapomnimo le okoli deset odstotkov tistega, kar preberemo. Če to storimo večkrat, se informacije bolj vtisnejo v spomin, še boljše pa je, če besede dopolnjujejo slika, prikaz, osebna izkušnja.

Ob svetovnem dnevu oživljanja, ki poudarja pomen hitrega ukrepanja pri zastoju srca, so bile na številnih lokacijah predstavitev temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja. Za preživetje osebe, ki doživi zastoj, je namreč ključno ukrepanje očitno. Morda še kaj ujamate prikaz masaže srca ter pridobite ali osvežite to znanje.

Kako nuditi pomoč, ponekod seznanjajo tudi gasilci, ki v oktobru organizirajo dneve odprtih vrat. Glavna tema letošnjih aktivnosti v mesecu požarne varnosti je sicer preprečevanje požarov v naravi.

In še nekatera druga društva, združenja, organizacije ... so bili ali bodo dejavni v povezavi s svetovnimi dnevi in temami, ki jih v ospredje postavlja oktober, zlasti tistimi, ki zadevajo zdravje. Velja izkoristiti priložnost, ko povabijo na primer na predavanje ali preventivne zdravstvene meritve, saj lahko dobimo uporabne informacije – z rezultati meritve tudi o lastnem zdravju.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Znova nadzor na državnih mejah

◀ 1. stran

Nadzor tudi na italijanski strani

Italijanski policisti so začeli promet ob slovensko-italijanski meji nadzirati minulo soboto ob 14. uri. Kot na spletni strani piše Primorski dnevnik, ki se sklicuje na tržaško kvesturo, je policija stalno prisotna na mednarodnih mejnih prehodih, občasno tudi na maloobmejnih. V nedeljo smo

se prepričali tudi sami in prečkali mejni prehod z Italijo v Ratečah, kjer so bili prisotni italijanski policisti in so zahtevali vpogled v osebni dokument.

Generalni direktor policije Senad Jušić je glede

V nedeljo smo se prepričali tudi sami in prečkali mejni prehod z Italijo v Ratečah, kjer so bili prisotni italijanski policisti in so zahtevali vpogled v osebni dokument.

uvedbe nadzora na meji opravil telefonski pogovor z italijanskim generalnim direktorjem za javno varnost Vittorioem Pisanijem, ki mu je zagotovil, da bo nadzor potekal tako, da bo v čim manjši meri posegal

v življenje ljudi ob meji ter vplival na pretok ljudi in blaga. Tudi Jušić je hrvaškemu in madžarskemu kolegu zagotovil, da se bodo vse aktivnosti izvajale na način, da bodo čim manj vplivale na življenje ljudi.

Avstrija v boju proti nezakonitim migracijam že več let nadzoruje svojo mejo s Slovenijo in Madžarsko, od začetka meseca tudi mejo s Slovaško in od nedavnega še s Češko.

Vrt je še vedno bujen in cvetoč

Tudi sezono na biodinamičnem učnem vrtu v Radovljici je letos krojilo vreme, a vrt, urejen med tamkajšnjima osnovno šolo in vrtcem, je še pozno v jesen videti poln, lep in cvetoč. Od začetka novega šolskega leta naprej ga redno obiskujejo učenci in učitelji bližnjih šol.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – »Po tem, ko smo se lani spopadali s hudo sušo, je letos dvakrat pustila toča, nato pa je svoje dodalo še julijsko dolgotrajno deževje. Zdaj, jeseni, je sicer vrt zelo lep in cvetoč, tudi nekaj pridelka bo, kot rečeno, pa se tudi tu pozna vpliv vremena v poletnih mesecih,« je povedal Aleš Jezeršek, ki skrbi za vrt.

»Po toči smo uporabili biodinamične pripravke iz naravnih zdravilnih rastlin, na primer njivske preslice, rmana, kamilice in drugih zdravilnih rastlin, ter na ta način rehabilitirali in regenerirali rastline,« je pojasnila dr. Maja Kolar, ki ob podpori instituta Ekosemena nudi strokovno podporo.

Med najbolj rednimi obiskovalci biodinamičnega vrta so učenci in učitelji bližnjih dveh osnovnih šol, OŠ A. Janše in OŠ A. T. Linhart. »Tisti, ki hodijo redno, lahko tu od blizu spremljajo procese, ki se dogajajo v naravi. Skupin šolarjev je v leto-

ko je več buč in zelja, pa tudi šolski kuhinji. Vse, kar pridelajo na vrtu, pa s pridom uporabljajo tudi na OŠ Antona Janše. Med drugim iz rastlin, ki so zrasle na šolskem biodinamičnem vrtu, pripravljajo zeliščne in čajne mešanice.

Po toči so uporabili biodinamične pripravke iz naravnih zdravilnih rastlin ter tako rehabilitirali in regenerirali rastline, ki so jeseni vendarle lepo obrodile.

šnjem šolskem letu bistveno več kot v preteklosti, zaradi česar smo res veseli in zadovoljni,« je še povedala Maja Kolar. Občasno, pravi, sploh jeseni, na vrt pridejo tudi dijaki Srednje gostinske in turistične šole z mentorji.

Pridelke večinoma oddajo v kuhinjo bližnjega vrta,

Učiteljica Nataša Zonik tako že skoraj desetletje vrt vključuje v redno šolsko delo. Začela je s prvošolci, ki so tam spoznavali rastline in vadili fino motoriko, videli so, od kod pride hrana, ki jo dobimo na krožnik, spoznali, kaj vse je treba narediti za dober pridelek, in opazovali,

Za vrt skrbita Aleš Jezeršek in dr. Maja Kolar. / Foto: Gorazd Kavčič

kako se v naravi spreminjajo letni časi.

Otroci radi prihajajo na vrt, pravi Nataša Zonik, ki letos uči četrtošolce. »Tu se sprostitjo, marsikdo celo odkrije kakšne skrite talente ali ročne spretnosti, spoznavajo rastline in se kakšno snov, ker so v naravi, tudi lažje naučijo – včasih se še zavedajo ne, da se učijo.«

Na vrt prihajajo skorajda vsak teden, običajno ob petkih, za kar ima veliko podporo tako vodstva šole kot staršev. »Nikoli ni bilo nobenih pripomb, pa čeprav so z vrta prišli umazani, strgani ali mokri.«

Radovljiški biodinamični vrt ima poleg ekološkega tudi certifikat Demeter. Gre za blagovno znamko, ki označuje hrano najvišje kakovosti za prehrano ljudi, pridelano

Da tla tudi pozimi niso gola, jih jeseni »zelenijo«, to pomeni, da posadijo tako imenovane biodiverzitetne mešanice ali mešanice za regeneracijo tal, s katerimi jih zaščitijo pred izsušitvijo in zagotovijo hrano za mikroorganizme v tleh. / Foto: Gorazd Kavčič

po načelih biodinamike in ob upoštevanju strogih standardov pridelave in predelave. Šolski učni vrt s certifikatom Demeter sicer že nekaj

let obstaja tudi v Kranjski Gori, kjer bodo letos vzpostavili vrtnarski krožek, tako da bo še bolj zaživel, je še povedala Maja Kolar.

Učenci 4. b razreda na učni uri na šolskem vrtu. Svoje učence na vrt redno vodita tudi drugi dve učiteljici radovljiške osnovne šole, Maja Tolo in Jana Pristavec. / Foto: Marjana Ahačič

Priznanji tudi na Gorenjsko

Na nedavnih dnevih Socialne zbornice Slovenije so podelili nagrade in priznanja za delo na področju socialnega varstva v letu 2023. Na Gorenjsko je šlo častno priznanje zbornice Cvetu Uršiču, znak strokovne odličnosti zbornice pa Mirjani Česen.

SUZANA P. KOVAČIČ

Portorož – Kot so povedali na Socialni zbornici Slovenije, z nagradami in priznanji želijo pokazati prepoznano vrednost prispevka posameznega člana zbornice in na ta način izraziti spoštovanje njihovega delu. Na Gorenjsko je šlo letos častno priznanje zbornice Cvetu Uršiču, znak strokovne odličnosti zbornice pa Mirjani Česen.

Cvetu Uršič je dolgoletni član Socialne zbornice Slovenije in izpraševalec v komisijah za strokovne izpite s področja socialnega varstva.

Kot je zapisano v obrazložitvi priznanja, je bil v letih 2019 in 2020 član Sveta varuha človekovih pravic, od 2018 do 2022 tudi član Sveta Vlade Republike Slovenije za aktivno staranje in medgeneracijsko sodelovanje ter v letih od 2020 do 2022 državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Je soavtor predloga prvega razvojnega dokumenta na področju invalidskega varstva v samostojni Sloveniji in predloga Zveze delovnih invalidov Slovenije za dopolnitev ustave z besedo

»invalidnost« ter predloga Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije za dopolnitev ustave z 62.a členom (znakovni jezik in jezik gluhoslepih). Je tudi prejemnik najvišjega odličja Zveze delovnih invalidov Slovenije za uveljavljanje pravic invalidov.

Celotno poklicno obdobje Mirjane Česen je tesno povezano z ljudmi, zlasti ranljivimi skupinami. Že na Inštitutu za anesteziologijo v Kliničnem centru (operacijski blok in centralna intenzivna terapija) se je dnevno srečevala z

Prejemniki letošnjih priznanj, Cvetu Uršič in Mirjana Česen sta v sredini. / Foto: Boris Pretnar

najtežjimi življenjskimi bitkami ter stiskami bolnikov in njihovih svojcev, s katerimi je znala vzpostaviti subtilen odnos tako na profesionalni kot na človeški ravni. Odločila se je za študij socialnega dela, takrat je prilžnost zaposlitve dobila v

gospodarstvu na področju kadrovsko-socialnega dela. V VDC Kranj se je zaposlila konec leta 2000, že četrty mandat pa je njegova direktorica. Delo jo bogati z dragocenimi izkušnjami, tako strokovnimi kot osebnimi. Četrty mandat je

tudi predsednica Skupnosti VDC Slovenije. Je predsednica Upravnega odbora Socialne zbornice Slovenije, z zbornico pa sodeluje tudi kot članica izpitne komisije, inštruktorna svetovalka in ocenjevalka za izdelavo strokovnih mnenj.

0 odpadkih iz Naklega na tržiški seji

Ob tem, da naj bi Komunala Tržič prevzela zbiranje in odvoz odpadkov tudi iz nakelske občine, je bilo na seji tržiškega občinskega sveta še nekaj odprtih vprašanj.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – V Gorenjskem glasu smo že poročali, da so bili nakelski občinski svetniki soglasni, da zamenjajo izvajalca gospodarske javne službe (GJS) zbiranja in odvoza odpadkov. Namesto Komunale Kranj naj bi s prvim januarjem 2024 to dejavnost prevzela Komunala Tržič. Kot je tedaj pojasnil nakelski župan Ivan Meglič, bodo med drugim z manjšimi kamioni Komunale Tržič omogočili odvoz tudi od najtežje dostopnih objektov, odpadke iz zelenih zabojnikov bi odvažali na 14 dni. »S tem bomo omogočili tudi prostorninsko manjše zabojnike.«

Na oktobrski seji tržiškega občinskega sveta je imel svetnik Dušan Bodlaj kar

nekaj vprašanj, kot so, ali bi se moral tudi tržiški občinski svet strinjati s tem, ali bo Občina Naklo financirala tudi režijske stroške komunale in amortizacijske stroške strojev, ali tržiški občani na ta račun lahko pričakujejo kakšne pocenitve; in njegova največja skrb: »Kako se

V Naklem zdaj odpadke odvažajo na tri tedne, s preходом na Komunalo Tržič bo odvoz na dva tedna, kot je praksa v Tržiču.

boste na komunali zavarovali, če pride do nujne podražitve odvoza odpadkov in bo tržiški občinski svet to potrdil, nakelski pa ne? Kako boste pokrili te stroške?»

Direktorica Komunale Tržič Vesna Jekovec je povedala, da soglasje tržiškega občinskega sveta skladno

z odlokom ni potrebno, da pa so bili soglasni, da bodo tržiški občinski svet o tem obvestili. »Ekonomija obsega bo večja, amortizacija, splošni in posebni stroški se bodo prerazporedili med večje število uporabnikov in seveda bodo na daljši rok lahko vidni učinki za

Tržič,« je pojasnila Jekovecva in dodala, da so za Naklo pripravili svojo kalkulacijo. V Naklem imajo zdaj odvoz odpadkov na tri tedne, s preходом na Komunalo Tržič bo odvoz na dva tedna, kot je praksa v Tržiču. »Po približno polletnem obdobju bomo videli, ali smo

se kaj zmotili ali ne. Mogoče enkrat v bodoče pridemo na enotne cene. Kar se tiče zavarovanja, bomo v koncesijsko pogodbo, ki nam jo nameravamo podeliti, dali varovalko. Če ne bodo sprejeli višje cene, bo njihov občinski proračun kril razliko, ki bo nastala na računih izvajanja storitev. Knjigovodstvo moramo voditi ločeno, mislim pa, da je skrb odveč,« je prepričana Vesna Jekovec.

»V sodelovanju in skozi redno komunikacijo iščemo, kje je Komunala Tržič najboljša in kje se lahko razvija. Ena takih zadev je sodelovanje z Občino Naklo, tržiška komunala je pri odvozu odpadkov odlična in bomo to storitev lahko prenesli tudi na Naklo,« pa je menil tržiški župan Peter Miklič.

Srečanje športnikov

MAŠA LIKOSAR

Radovljica – Radovljiški župan Ciril Globočnik je v Čebelarskem centru v Lescah gostil tradicionalno srečanje najuspešnejših športni-

Letošnji vrhunski športniki so: smučarski skakalec Peter Prevc, športni plezalci Luka Potočar, Domen Škofic in Vita Lukan, alpinista Nejc Marčič in Krištof Frelih, plavalci Špela Perše in

Župan Ciril Globočnik je športnikom (na fotografiji Neža Guštin) izrekel priznanje in jim podelil darila. / Foto: Gorazd Kavčič

kov, trenerjev in športnih delavcev, ki delujejo v športnih klubih in društvih na območju občine Radovljica ali živijo v njihovi lokalni skupnosti. V najvišjih razredih kategorizacije Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez je trenutno sedemnajst športnikov, vrhunsko športnico imajo tudi v športu gluhih. Uspehe so dosegli v devetih različnih športnih panogah.

Tjaša Pintar, biatlonec Jakob Fak, hokejisti Tjaš Lesničar, Rožle Bohinc in Bine Mašič ter atletinja Iris Breganski. S petimi mladimi športniki upi se lahko pohvalijo tudi v perspektivnem razredu. To so: športna plezalca Tinka Rakar in Gorazd Jurekovič, Tevž Podlipnik, ki zastopa atletske barve v metu kopja, taekwondoistka Neža Guštin ter rokometasta Žan Debelak.

NOVA TRGOVINA

SPAR

CERKLJE NA GORENJSKEM

- SVEŽINA
- ŠIROKA PONUDBA
- UGODNE CENE

DOBRODOŠLI

PON-SOB: 8.00-20.00

Razgrnili program varstva okolja

SIMON ŠUBIC

Kranj – Mestna občina Kranj je na svoji spletni strani javno razgrnila osnutek operativnega programa varstva okolja. Občane vabi, da predloge in pripombe na osnutek podajo do 10. novembra, v vmesnem obdobju bodo pripravili tudi javno obravnavo dokumenta.

Osnutek operativnega programa varstva okolja so pripravljali strokovnjaki iz različnih področij varstva okolja in mestna uprava, pojasnjujejo na MOK in poudarjajo, da gre za krovni strateški dokument, ki opredeljuje okoljske izzive in naslavlja trajnostno vizijo lokalne skupnosti, postavlja prioritete njihovega reševanja, predlaga najbolj primerne strategije, jih finančno in časovno vrednoti in določa korake za uresničevanje ciljev. Sestavljen je iz

strateškega dela, ki se nanaša na obdobje do leta 2050, in izvedbenega dela, ki obravnava obdobje do leta 2035. Strategija predstavlja nadaljevanje in nadgradnjo varstva okolja, ki so ga na območju MOK uveljavili v preteklosti sprejeti in izvajani programi.

Z vsebino dokumenta se lahko Kranjčani podrobneje seznanijo na občinski spletni strani www.kranj.si, MOK pa jih vabi tudi na javno obravnavo, ki bo 23. oktobra ob 18. uri na sedežu MOK. Pripombe in predloge je mogoče oddati do 10. novembra na e-naslovu mok@kranj.si ali po pošti (Mestna občina Kranj, SOUOG, Skupna služba varstva okolja, Slovenski trg 1, 4000 Kranj – s pripisom Pripombe na javno razgrnitev osnutka Operativnega programa varstva okolja Mestne občine Kranj 2023/35/50).

Loški reševalci najboljši na svetu

1. stran

Spomin na zmago na Cipru je seveda še zelo živ. »Dokazati smo se morali v desetih scenarijih, moram pa povedati, da se tekmovalci v NMP od našega dela precej razlikujejo. Tu posamičen scenarij traja od 10 do 15 minut, v realnosti se dogodek 'rešuje' precej dlje,« pove Beguš. »Z razširjeno ekipo (poleg Beguša so jo sestavljali Andrej Šubic, Simon Jurjevec, David Gale in Sarah Shaw) smo se zelo dobro ujeli, tudi Simon, ki je bil prvič z nami na tekmovalni. Sarah, ki prihaja iz kanadske province Britanska Kolumbija, smo spoznali na Češkem, Kanadčani so vedno naši največji tekmeči. (smeh) Malo za šalo smo jo povabili, na koncu pa je postala članica naše ekipe.

Različnost tekmovalcev

Vsako tekmovalce je drugačno, ocenjevalci imajo svoje zahteve, kaj želijo

videti in kaj ocenjujejo. Na vprašanje, kateri scenarij je bil najtežji, Beguš po razmisleku pove, da sta bila najtežja scenarija s področij zastrupitve in internistike. »Zelo sta bila zapletena, nobena ekipa od 18 sodelujočih jih ni rešila, zares sta bila zahtevna. Ker smo bili na otoku, smo vsi pričakovali, da bomo imeli scenarije v zvezi z utopitvami, v povezavi z vodo, a na koncu od tega ni bilo nič. Zanimivo.« Kaj pa ekipi najbolj leži, v čem so najbolj rutinizirani? »Vedno nas zelo presenetijo, kako dobro smo ocenjeni pri scenariju množične nesreče. Seveda ves čas nadgrajujemo in dopolnjujemo znanje, pa vendar nas je spet presenetilo, da smo ta scenarij rešili 98-odstotno, samo ena ekipa je bila boljša od nas.« Ekipa Team ABCDE Slovenia že kuje načrte za prihodnost, letos tekmovali ne bodo več, prihodnje leto pa se prav gotovo spet lahko nadejamo kakega njihovega uspeha.

Pomoč ljudem na bližnjem vzhodu

Ljubljana – Slovenska karitas zbira sredstva za humanitarno pomoč prebivalcem na območju Gaze, ki jih je prizadel konflikt med Izraelom in palestinskim gibanjem Hamas, ter v Libanonu, kjer so ljudje ob meji z Izraelom zaradi dogajanja začeli zapuščati svoje domove. Sredstva zbirajo z nakazili na transakcijski račun Slovenske karitas in s SMS sporočili CLOVEK5 in CLOVEK10 na 1919, s katerimi pošiljatelji prispevajo pet oziroma deset evrov.

V razvojnem načrtu vlade tudi telovadnica in drsališče

Vlada je v načrt razvojnih programov za obdobje 2023–2026 uvrstila sedemnajst novih projektov, med njimi tudi dva gorenjska. V Kranju že obnavljajo telovadnico na Osnovni šoli Franceta Prešerna Kranj, v Šenčurju poteka gradnja pokritega drsališča v tamkajšnjem športnem parku.

MAŠA LIKOSAR,
SIMON ŠUBIC

Šenčur, Kranj – Izbrani projekti so bili odobreni za sofinanciranje na podlagi Javnega razpisa za izbor sofinanciranja investicij v obnovo večnamenskih športnih dvoran ali telovadnic in posodobitve ali vzpostavitve novih zunanjih športnih površin v letošnjem letu. Med sedemnajsterico projektov, ki jih je vlada uvrstila v načrt razvojnih programov, sta tudi obnova telovadnice na Osnovni šoli Franceta Prešerna Kranj in izgradnja pokritega drsališča v Športnem parku Šenčur.

Kot je pojasnil šenčurski župan Ciril Kozjek, ki je pogodbno izvajalec Gorenjsko gradbeno družbo podpisal že konec junija, je naložba vredna slabih milijon evrov, pri čemer bo večino sredstev zagotovila občina. Ob tem so pridobili 73 tisoč evrov pri Fundaciji za šport, uspešni so bili tudi na razpisu ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, kjer so jim zagotovili še 100 tisoč evrov sofinanciranja. V začetku oktobra je bila površina drsališča, ki bo v poletnem času služilo tudi kot

V Športnem parku Šenčur gradijo pokrito drsališče, ki bo v poletnem času služilo tudi kot večnamenska športna površina. / Foto: Gorazd Kavčič

večnamenska športna površina, že prekrita z asfaltom. Trenutno se zaključuje dela pri postavitvi šotora, v nadaljevanju bodo namestili dva kontejnerja, v katerih bodo sanitarije, gostinski obrat in izposoja drsalk. »Če bodo dela potekala v skladu z načrtom, bomo drsališče, ki je bilo dolgoletna želja naših občanov, namenu predali že letos decembra,« je dodal Kozjek.

Mestna občina Kranj je poleti začela obnavljati

telovadnico Osnovne šole Franceta Prešerna, ki je bila za uporabo zaprta od začetka lanskega šolskega leta. Avgusta lani so namreč opazili posedanje strešne konstrukcije, kmalu zatem, v oktobru, pa se je po obilnem deževju strop telovadnice celo podrl. Mestni svet je sicer že septembra lani v načrt razvojnih programov uvrstil nujno sanacijo strehe telovadnice (1. faza), ki so jo pred kratkim že končali. Investicija je stala približno

600 tisoč evrov, za kar je Mestna občina Kranj pridobila do 250 evrov sofinanciranja s strani države. Na občini so pojasnili, da je sicer v prihodnjem letu predvidena priprava dokumentacije za prenovo celotne strehe, ki se bo izvajala v več delih in v daljšem časovnem obdobju. »V skladu z razpoložljivimi sredstvi si bomo prizadevali tudi za obnovo sanitarij in garderob ter ureditev prezračevanja v telovadnici,« so sporočili.

Izbrali projekte za prihodnje leto

Znani so rezultati glasovanja o projektih predlogih za participativni proračun Mestne občine Kranj za leto 2024. Glasovanja se je udeležilo slabih sedem odstotkov občanov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Mestna občina Kranj je na spletni strani predlagaj.kranj.si objavila rezultate glasovanja za izvedbo projektov v 26 krajevnih skupnostih (KS) v okviru participativnega proračuna 2024, ki je potekalo v začetku oktobra. Občani so izbirali med skupno 76 projektnimi predlogi, ki jih je komisija potrdila kot izvedljive.

Glasovanja se je na ravni občine udeležilo 6,6 odstotka občanov, ki so bili na dan glasovanja stari najmanj šestnajst let. Najvišjo udeležbo so zabeležili v KS Podblica (17,53 odstotka), najnižjo pa v KS Planina (1,41 odstotka). Letošnja skupna udeležba je bila sicer nižja od udeležbe na glasovanju

za prvi kranjski participativni proračun v letu 2022, ko je bila 8,5-odstotna, a višja kot na glasovanju za leto 2023. »Vsaka novost potrebuje čas, da se ljudje nanjo navadijo. Ker je glasovanje

»Pravimo, da so krajevne skupnosti srce občine. Prebivalci teh pa sami najbolje vedo, kaj potrebujejo v svojem mikrookolju.«

valo več občanov in občanov kot za participativni proračun 2023, smo z rezultatom zadovoljni. Na podlagi tega ocenjujemo, da se je participativni proračun med občankami in občani lepo prijel,« so udeležbo na zadnjem

glasovanju komentirali na Mestni občini Kranj.

Na podlagi rezultatov glasovanja bo MOK v vsaki od 26 KS izvedla projekte, ki so prejeli največ glasov, njihova vrednost pa ne presega 24 tisoč evrov z DDV-jem, kolikor je v okviru participativnega proračuna namenjeno posamezni KS. V štirih so največ glasov prejeli predlogi o postavitvah miz za namizni tenis na šolskih igriščih (Bratov Smuk, Kokrica, Primskovo in Zlato polje), v Goričah je največ glasov prejela namestitev dvigala v krajevnem domu, v Britofu ureditev košarkarskega igrišča, v KS Trstenik asfaltiranje poti ob potoku Pangrščica–Trstenik, v Podblici so izglasovali obnovo ceste skozi vas, v Žabnici ureditev

nove čakalnice na avtobusnem postajališču, v Hrastju asfaltiranje odcepa ceste od nogometnega igrišča proti Prebačevem ...

»Participativni proračun občankam in občanom daje možnost predlagati in nato izbrati investicije v krajevni skupnosti, v kateri prebivajo. V MOK deluje 26 krajevnih skupnosti in vsaka je pomembna za celotno občino. Pravimo, da so krajevne skupnosti srce občine. Prebivalci teh pa sami najbolje vedo, kaj potrebujejo v svojem mikrookolju. Zato verjamem, da bodo predlogi, ki so jih izbrali in izglasovali v okviru participativnega proračuna 2024, prispevali k še boljšemu vsakdanu vseh nas,« je povedal župan Matjaž Rakovec.

Slabi učenci zgodovine

Občina Žiri in Krajevna organizacija ZB NOB Žiri sta minulo soboto s slovesnostjo v dvorani DPD Svoboda Žiri zaznamovali osemdeseto obletnico umika okupatorja iz Žirov in ustanovitve prvega narodnoosvobodilnega odbora na Gorenjskem.

MATEJA RANT

Žiri – V Žireh so minulo soboto pripravili Dan spomina, s katerim ohranjajo spomin na 24. oktober 1943, ko so Žiri sredi vojne vihre med prvimi kraji na Gorenjskem postale osvobodeno ozemlje. Na ta dan se je namreč iz Žirov umaknila nemška vojska, že dan po odhodu nemških vojakov pa so na Ledinici kot prvi na Gorenjskem ustanovili narodnoosvobodilni odbor za občino Žiri in vzpostavili zametke oblikovanja narodne oblasti.

Ta dan je župan Občine Žiri Franci Kranjc označil za enega najsvetlejših dni v žirovski zgodovini. »Dan, ko je okupator zapustil Žiri, je bil obetajoč dan, čeprav je vojna vihra še trajala.« Spomnil je, da je bila to prva vojna, v kateri so se Slovenci borili za svojo

Slavostni govornik Miran Hladnik / Foto: Tanja Mlinar

zemljo, obstanek in boljši jutri. »V prvi svetovni vojni so se namreč Slovenci borili za tuje gospodarje.« Poudaril je tudi, da si danes težko

predstavljamo, kaj pomeni vojna ter koliko strahu, trpljenja in žalosti prinaša. »V manjšem obsegu smo to občutili v vojni za Slovenijo,

ki pa se je na srečo končala v desetih dneh. Tudi k tej zmagi smo Žirovci dali svoj doprinos. Danes zato živimo v svobodni državi in se veselimo mnogih dosedanjih uspehov in zmag na različnih področjih.« Slavostni govornik Miran Hladnik pa je poudaril, da radi rečemo, da je zgodovina naša učiteljica, a smo po njegovem očitno slabi učenci. »Namesto da bi v kali zatrli vsako pozivanje na vojno, poslušamo slovenskega generalmajorja, kako je po vojni zakonodaji normalno pobijati otroke, če jih vzamejo za živi ščit,« je poudaril in pozval vse »svobodne, čuteče in odgovorne ljudi, da bodimo aktivni državljani in uporabimo spoznanja iz zgodovine, zdravo pamet, pogum in srce, da na vsakem koraku pozivom na vojno rečemo ne, prav tako pa trgovcem z

Avtorica razstave Žiri in narodnoosvobodilno gibanje v času druge svetovne vojne Maja Vehar / Foto: Tanja Mlinar

orožjem in vsem, ki hujskajo k vojni.«

Osemdesetletnice umika okupatorja iz Žirov so se spomnili tudi z zgodovinsko razstavo Maje Vehar z naslovom Žiri in narodnoosvobodilno gibanje v času druge svetovne vojne, ki so jo minuli četrtek odprli v Mali galeriji Muzeja Žiri. Ob tej priložnosti so podelili tudi priznanja učencem Osnovne šole Žiri, ki so sodelovali na literarnem in likovnem natečaju. Med učenci osmih razredov je nagrado za

prvo mesto v kategoriji poezija prejel Vid Kokalj s pesmijo Osvobodjena srca Žirovcev, med učenci devetih razredov pa Lana Mlinar za pesem z naslovom Čas, ki ga ne smemo pozabiti. Med osmošolci si je nagrado za prvo mesto v kategoriji proza prislužila Jona Kristan, med devetošolci pa Kristina Cankar, ki je prejela še posebno nagrado za svojo likovno stvaritev. Delček svoje literarne ustvarjalnosti so žirovski učenci predstavili tudi na sobotni prireditvi.

Razstava o dediščini Rimljanov

Medobčinski muzej Kamnik je v Komendi, ob šolski poti, postavil panojsko razstavo o najdbah v suhadolskem vodnjaku iz časa Rimljanov, odkritem po naključju pred 23 leti.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Komenda – Ko se je Miran Bremšak z Mlake pri Komendi, dolgoletni samostojni raziskovalec arheoloških terenov, spomladi leta 2000 s kolesom peljal mimo parcele družine Petrič v Suhadolah, je v profilu gradbene jame za novo hišo uzrl lepo zloženo kamenje. O odkritju je obvestil tedanji Zavod za spomeniško varstvo v Kranju, sledila so arheološka izkopavanja in raziskave, ki so potrdile najdbe z začetka prvega stoletja našega štetja. V skoraj deset metrov globokem vodnjaku so bili lončeni vrči, lesena in kovinska vedra, odlomki amfor in drugih posod, različni žebelji in

žebeljički, ključi, kosi orodja, živalske kosti, sponke za spenjanje oblačil, značilne za domačo nošo na območju vzhodnih Alp in v osrednjem Podonavju pred dva tisoč leti ...

Najdeni predmeti govorijo o načinu življenja po nastanku rimske države, o novi poselitvi podeželja. »Imamo pogled v obdobje civilizacije, ki je pomembno zaznamovalo naš prostor in odseva še v današnji Evropi,« je ob odprtju razstave o arheoloških najdbah dejala vodja izkopavanja dr. Jana Horvat z Inštituta za arheologijo ZRC SAZU. V orisu sprememb, ki so jih na sedanja slovenska tla vnesli Rimljani, je med drugim

pojasnila, da so bila glavna oblika poselitve samotne kmetije; dotedanje utrjene naselbine na gričih so opustili. Središče kmetijskega posestva je bila vila rustika in ta naj bi se nahajala tudi na območju današnjega južnega dela Suhadol.

Zanimive najdbe

Del najdenih predmetov je po besedah Horvatove v vodnjak padel slučajno, za nekatere, med njimi za železne kopače s štirimi roglji, pa domnevajo, da so jih namerno vrgli tja. »Iz drugih virov vemo, da so včasih božanstvom darovali dragocene, pomembne, simbolične predmete.« Kopače so bile značilno rimsko poljedelsko

orodje, ki so ga uporabljali za globoko okopavanje njiv, za razbijanje zemljinih grud po oranju, za odstranjevanje korenin ...

Ena od zanimivejših najdb je tudi del železnega obuvala za konjsko kopito. Gre za predhodnika podkev, teh namreč v antiki še niso poznali. Obuvalo so z usnjenimi trakovi privezali na kopita vlečnih živali (konjev, mul), predvsem kadar so bila tla trda, na primer na tlakovanih ali nasutih cestah, seznanja razstava, ki so jo v Medobčinskem muzeju Kamnik poimenovali Iz globin suhadolskega vodnjaka.

Za predstavitev najdenega so se po besedah arheologinje Janje Železnikar odločili zato, da domačine in obiskovalce spomnijo, kako bogata, ne samo etnološka, zgodovinska, arhitekturna dediščina je v občini Komenda, temveč da se veliko dragocenosti skriva tudi pod zemljo. »Arheološka dediščina je očem nevidna in prav domačina, pokojni Miran Bremšak in France Stele z Gore pri Komendi, sta pomagala k odkritju številnih novih arheoloških najdišč v Sloveniji in predvsem v visokogorju.« Kot je še dodala sogovornica, je razstava poklon Bremšku, hkrati pa poudarja

V vodnjaku najdeni predmeti (na sliki sta bronasti vedri) so del stalne razstave Odsevi kamniških tisočletij, ki je na ogled v gradu Zaprice. / Foto: arhiv Medobčinskega muzeja Kamnik

Najdišče vodnjaka v Suhadolah / Foto: arhiv Medobčinskega muzeja Kamnik

Med prvimi obiskovalci razstave so bili tudi učenci Osnovne šole Komenda Moste, ki so odprtje popestrili s petjem, in stanovalci bližnjega doma starejših občanov. / Foto: Ana Jagodič Dolžan

ravnanje lastnikov zemljišča, ki so dovolili in podpirali izkopavanja; gradbeno jamo in objekt so zaradi vodnjaka tudi prestavili. »Tako so ohranili neprecenljive podatke o poseljenosti tega prostora v času antike.«

Panoji, ki jih je muzej postavil ob podpori Občine Komenda, bodo na dediščino Rimljanov spominjali do

konca septembra prihodnjega leta. Župan Jurij Kern je razstavo pospremil z željo, da bi jo videlo čim več ljudi – »da bodo lahko imeli v svojih mislih, kaj je tukaj bilo, da Komenda ni samo neka vasica v podnožju kamniških planin, da so bili tukaj predniki, ki so zaznamovali naše življenje, in da je to treba ohranjati.«

Negujmo, kar nas je ohranjalo skozi stoletja

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Pred dnevom suverenosti sta Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda in Policijsko veteransko društvo Sever v petek v parku pred Domom kulture Kamnik pripravila krajšo slovesnost v spomin na 25. oktober 1991, ko je slovensko ozemlje zapustil še zadnji vojak Jugoslovanske ljudske

Slavnostni govornik dr. Tomaž Čas / Foto: Aleš Senožetnik

slovanske ljudske armade. »Na ta dan je Slovenija ne le formalnopravno, temveč tudi dejansko postala suverena država, na katero smo bili in smo ponosni tudi danes,« je o pomenu dogodka povedal tokratni slavnostni govornik dr. Tomaž Čas in poudaril, da sta predlog za razglasitev 25. oktobra za dan suverenosti državnemu zboru podali prav obe veteranski organizaciji. Kot je dejal, naj nas dan suverenosti opozarja na spoštovanje človekovih pravic in svoboščin ter človečnost in spominja na to, »da moramo

to, kar nas je ohranilo skozi stoletja, v današnjem času ohranjati in negovati bolj zvesto in zavzeto kot kadarkoli prej v svoji burni zgodovini«.

Opozoril je tudi na potvarjanje zgodovine in osamosvojitvenih procesov ter zavrnil namigovanja, da je bila teritorialna obramba razorožena, hkrati pa poudaril, da gre za popolno razorožitvev Jugoslovanske ljudske

armade zasluga predvsem slovenski milici in teritorialni obrambi ter slovenskemu ljudstvu.

Na prireditvi, ki so jo s kulturnim programom pospremili člani Kvarteta Krt ter Mestne godbe Kamnik in recitator Goran Završnik, so podelili tudi srebrni znak Združenja Sever mag. Zvonku Cveku, dolgoletnemu predsedniku Območnega združenja vojnih veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda, za zasluge tudi pri prepoznavnosti in uspešnem delovanju Združenja Sever.

Lokalna hrana je zdrava

V okviru projekta Jem lokalno, jem boljše je Razvojna agencija Sora (RAS) skupaj s partnerji pripravila okroglo mizo, na kateri so spregovorili o lokalni hrani v javnih zavodih na Škofjeloškem. Cilj je povečati število lokalnih obrokov v javnih ustanovah.

MATEJA RANT

Visoko – Po besedah direktorja RAS Gašperja Kleča so se za projekt Jem lokalno, jem boljše odločili, ker menijo, da so javne institucije lahko dobri kupci lokalne hrane. Ob tem pa so nalleteli na izziv, kako vzpostaviti kontakte in povezati deležnike. Zato si prizadevajo najti načine, s pomočjo katerih bi lahko lokalni ponudniki v večji meri vstopili v sistem javnega naročanja. Povezali pa so se tudi s kuharskim mojstrom Urošem Štefelinom, ki je pripravil nekaj jedi iz lokalnih sestavin, primernih za umestitev na jedilnike vrtcev, šol in domov za starostnike.

Strokovnjakinja za zdravo prehranjevanje in klinična dietetičarka Andreja Širca

V sklopu okrogle mize je Uroš Štefelin pripravil nekaj jedi iz lokalnih sestavin, primernih za umestitev na jedilnike vrtcev, šol in domov za starostnike. / Foto: Gorazd Kavčič

»Je pa potrebno veliko truda, da lokalno pridelano hrano prek javnih naročil spravimo v šolo.« (vodja šolske prehrane v Osnovni šoli Gorje Asja Sodja)

Čampa pomen lokalne hrane vidi v tem, da ima krajšo pot »od zemlje do mize« in s tem višjo biološko in hranilno vrednost. »Lokalna hrana je zdrava hrana.« Lokalna hrana pa ni samo bolj kakovostna, je poudarila, ampak se na ta način lahko v javnih zavodih izognejo

tudi odvečni embalaži. Vodja šolske prehrane v Osnovni šoli Gorje Asja Sodja je poudarila, da se pred dvajsetimi leti, ko je prevzela sedanje delovno mesto, o lokalni hrani ni veliko govorilo. Danes njihova šola predstavlja primer dobre prakse povezovanja z lokalnimi ponudniki. »Je pa potrebno veliko truda, da lokalno pridelano hrano prek javnih naročil spravimo v šolo.« Na to je opozorila tudi Mateja Volčič s Kmetije pr' Janež. »Ni težava v tem, da bi bili kmetje omejeni s količinami, ampak kako naše izdelke čim večkrat uvrstiti na jedilnike javnih zavodov.« Prepričana je, da bi morali

skupaj prepričati odgovorne, da se za prehrano v javnih zavodih nameni več denarja, obenem pa bi bilo treba v javnih razpisih omogočiti višji odstotek lokalne hrane, ki zdaj znaša 20 odstotkov.

V javnih zavodih se zavedajo, da je pomembna tudi podpora lokalnega okolja. Podžupan Občine Gorenja vas - Poljane Anton Debeljak je opozoril, da je kakovostna lokalno pridelana hrana dražja, v vrtcih in šolah pa so omejeni z najvišjo določeno ceno malice. »Zato bo treba to urediti tudi na zakonski ravni.« Tudi podžupanja Občine Škofja Loka Tina Teržan se je strinjala,

da je zaradi tega naloga prehranskih strokovnjakov v javnih zavodih težka. »Tovrstni projekti so zato dobrodošli, a problematika presega lokalno okolje.« Podžupan Občine Železniki Janez Habjan je poudaril, da morajo nadaljevati začete aktivnosti v sklopu projekta Jem lokalno, jem boljše. »Podpora lokalnim pridelovalcem je pomembna že zaradi tega, ker s tem ohranjamo podeželje, preprečujemo zaraščanje in ohranjamo biotsko raznovrstnost. Največje težave, so tako strnili govorniki, so problem dobave izdelkov v javne zavode, cenovna konkurenčnost in tudi zakonodaja.

Sanirajo plazove

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Po avgustovskih poplavah se je v kamniški občini sprožilo blizu dvesto plazov, med njimi je nekaj tudi takšnih, ki so poškodovali ali ogrozili stanovaljske objekte. Kot pravijo na kamniški občinski upravi, so takoj začeli iskati strokovnjake s področja geologije, gradbeništva in statike, ki so po opravljenih ogledih začeli izdelovati geološko-geotehnične elaborate s predlogi za sanacijo.

Po potrditvi prvega načrta in izbiri izvajalca tako že poteka sanacija plazov na naslovu Županje Njive 1. Družba Bakti bo dela opravila za dobrih 221 tisoč evrov. Tečeta pa že postopka za izbiro izvajalcev za urgentno sanacijo plazov na

naslovu Županje Njive 2a ter za izdelavo zaščitnega opornega zidu nad objekta Stahovica 12a in 13.

Kot še dodajajo na kamniški občinski upravi, pa tudi na plazovih, kjer so zaradi ugotavljanja geomehanske sestave tal potrebne raziskovalne vrtine, že tečejo dela, saj v najkrajšem možnem času želijo zagotoviti, da bodo občani lahko varno živeli na svojih domovih.

Ob tem pa dodajajo, da morajo vsak projekt pred izvedbo posredovati v potrditev na državno tehnično pisarno. »Šele po potrditvi je izpolnjen pogoj, da lahko izvedemo naročilo in da bomo za predmetno urgentno sanacijo prejeli tudi državna sredstva iz naslova sanacij,« so sporočili.

Solidarnost in optimizem

ANA JAGODIČ

Adergas – Pretekli četrtek je Lions klub Brnik v cerkvi Marijinega oznanjenja v Adergasu pripravil dobrodelni koncert za pomoč Cerkljam po poplavah. Zbrane prostovoljne prispevke v višini 2.300 evrov bodo namenili za obnovo poplavljenih prostorov v osnovni šoli v Cerkljah in Kulturnega hrama Ignacija Borštnika. Še bolj kot finančna podpora, pravijo v humanitarnem društvu, pa je pomembna solidarnost, ki je bila izkazana z obiskom prireditve in sodelovanjem nastopajočih, saj je bil motiv za organizacijo koncerta pokazati, da v stiskah stopimo skupaj, da ljudi v težavah ne pustimo samih.

Na koncertu je nastopil tudi Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj pod vodstvom Erika Šmida, ki spada med najboljše slovenske mladinske zборе. / Foto: Janez Kuhar

»Večer se je kljub spominu na težko obdobje zaključil z optimističnim sporočilom,« so dodali v organizacijski

ekipi. Glasbeno doživetje, ki je grelo srca in dlani, so pripravili učenci in učitelji Glasbene šole Kranj, Dekliški in

Fantovski pevski zbor Gimnazije Kranj ter Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj.

Turizem v času podnebnih izzivov

V luči nedavnih naravnih katastrof se vedno več ljudi zaveda resnosti podnebnih sprememb, ki posegajo v različne sfere našega življenja in zahtevajo prilagoditev novim razmeram. Pri tem ni izvzeta niti turistična panoga, a hkrati ne smemo zanemariti njene vloge pri slabšanju trenutne podnebne krize, poudarja priznana klimatologinja dr. Lučka Kajfež Bogataj.

MAŠA LIKOSAR

Žirovnica – »Globalni turizem je odgovoren za približno deset odstotkov podnebnih sprememb,« pojasnjuje Lučka Kajfež Bogataj. »Največ škode povzročijo potovanja, torej prevažanje z letalom ali avtomobilom. Nastanitve in aktivnosti na lokaciji imajo manjši, a še vedno nezanemarljivi vpliv,« je dejala. Človek ima ob tem možnost, da izbere prevozno sredstvo z manjšim izpustom toplogrednih plinov. »Potovanje z vlakom ali avtobusom naredi od deset- do dvajsetkrat manj škode kot letalo oziroma avtomobil,« je poudarila. »Strokovnjaki se zavedajo, da vsake poti ni moč opraviti na tovrsten način, spodbujajo pa, da vsaj v

kraje, ki so v radiju 500 kilometrov od naše izhodiščne točke, potujemo z vlakom,« je dodala sogovornica.

Destinacije ne bodo več zanimive

Podnebne spremembe bodo turizmu povzročile tako neposredne kot posredne posledice. Zaradi povišanih temperatur se bo v določenih regijah turističnih

zimskih športih. Medtem bodo obalne destinacije soočene z nevarnostmi, kot so dvig morske gladine in pospešena erozija obale. Kisanje oceanov in višje temperature vode bodo poškodovale koralne grebene, kar bo prizadelo potapljače in druge ljubitelje vodnih športov. »Naravne znamenitosti, ki privabljajo obiskovalce, se spreminjajo ali celo izginjajo. Ukvarjanje s športi, ki so odvisni od naravnih danosti, ne bo več mogoče. Zaradi tega bodo določene destinacije postale nezanimive za turiste,« meni sogovornica.

Ob tem je spomnila na nedavne naravne katastrofe, kot so požari v Grčiji, vročinski valovi v Španiji in poplave v Sloveniji. »Zaradi podnebnih sprememb se lahko turistične preference spremenijo, pri čemer bodo ljudje iskali bolj temperaturno udobne kraje ali pa se izogibali območjem, ki jih najbolj prizadenejo podnebne spremembe. Ekstremni vremenski dogodki, kot so poplave, vročinski valovi, orkani in

Lučka Kajfež Bogataj / Foto: Tina Dokl

suše, bodo zagotovo vplivali na odločitev turistov o obisku oziroma neobisku določenih krajev,« dodaja.

Bodo potovali le še bogati

Zaradi podnebnih sprememb bo globalna politika po mnenju strokovnjakinje

iskala rešitve v prilagoditvah cenovne in davčne politike, kar bo povečalo stroške tako za turistične ponudnike kot za potrošnike. »Potovanje bo postalo drago, zaradi česar bo del ljudi potoval manj ali pa sploh ne bo. Kljub temu bodo premožnejši še vedno potovali,

saj bodo imeli možnost izbiere in predvsem možnost privoščiti si,« je poudarila. Vendar pa turizem, kjer potujejo le premožni, ne more biti označen kot trajnostni, saj trajnost, kot poudarja Kajfež Bogatajeva, vključuje tako naravno kot družbeno komponento. »Turizem, ki izključuje manj premožne, ni trajnosten. Prav tako se destinacije, ki zgolj dvigujejo cene, ne moremo sklicevati na zelene destinacije. Prava zelena in trajnostna politika namreč ne zajema le okoljskih vidikov, ampak tudi družbeno enakopravnost,« pojasnjuje.

V prihodnosti bomo zato po njenem postavljeni pred nov izziv: kdo bo prevzel breme dodatnih stroškov potovanja. »Če bodo ponudniki v turizmu želeli ohraniti svojo dejavnost, bodo morali najverjetneje prevzeti breme davka na turista, ki bo na destinacijo pripotoval na netrajnosten način. Če bo ta davek prevajen na potrošnika, se lahko zmanjša število potovanj, kar pa bi morda ogrozilo turistično panogo.«

O podnebnih spremembah in vplivu na turizem je dr. Lučka Kajfež Bogataj pred kratkim predavala v Čopovi rojstni hiši v Žirovnici, kjer so se na pobudo Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica srečali lokalni ponudniki turističnih in gostinskih storitev.

na sezona morda podaljšala, medtem ko se bo druga je skrajšala, kar bo neposredno vplivalo na število turistov in lokalno gospodarstvo. Kraji, ki so odvisni od zimskega turizma, bodo zaradi zmanjševanja količine naravnega snega in naraščajočih stroškov umeznega zasneževanja čutili upad obiskovalcev, saj ti ne bodo mogli uživati v

Izobraževalne možnosti čez lužo

Javni študentski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije je v sklopu EducationUSA centra po štirih letih ponovno organiziral sejem ameriških šol in univerz. Mladi, ki se zanimajo za študij čez lužo, so tako prejeli informacije iz prve roke.

NIKA TOPORIŠ

Ljubljana – V torek, 10. oktobra, se je v poslovnih stavbi Slovenijales odvijal sejem ameriških univerz, na katerem se je s svojimi programi in priložnostmi predstavilo deset ameriških univerz. Zbrane je nagovoril Jeremy Jewett, namestnik vodje oddelka za odnose z javnostmi ameriškega veleposlaništva v Sloveniji, mlade, ki so popolnoma zapolnili prostor, pa so s svojimi predstavitvami navduševali predstavniki ameriškega visokega šolstva. Predstavili so se: Green River College, University of Central Missouri, Burlington VTest v sodelovanju z NAIA, Virginia Tech, Valencia College, DePauw University, University of Chicago, Ball State University, RIT Croatia in Troy University. Kot je pojasnila Katja Cankar, vodja EducationUSA centra Slovenija, je glavni namen sejma vsem, ki razmišljajo o izobraževanju v Ameriki, predstaviti to

možnost. »Sejma so se udeležili predstavniki ameriških univerz, kar omogoča, da mladi izvedo vse, kar jih zanima. Da postavijo vprašanja, se informirajo in konec koncev uvidijo, da je to izkušnja, ki je dejansko res mogoča. Študij v Ameriki namreč ponuja določene možnosti, ki jih pri nas na žalost ni,« je pojasnila.

Med temi možnostmi je na primer združevanje študija in športa, raznovrstni programi ter tudi priložnost, da se študenti šele v tretjem letniku odločijo za posamezno področje študija. Tudi Jewett je izrazil, da ga navdušuje število univerz, ki so se odločile za predstavitev v Sloveniji. »To pripomore k ponazoritvi raznovrstnosti

in raznolikosti opcij za višje izobraževanje v Ameriki. Od ogromnih univerz z velikimi vložki v raziskovanje pa do manjših skupnostnih kolidžev, ki imajo odlične izobraževalne rezultate,« je pojasnil in dodal, da je študij v Združenih državah več kot le izobrazba, gre za vseživljenjsko izkušnjo, ki je drugačna kot drugod po svetu.

Sejma ameriških šol in univerz se je udeležila množica mladih, ki so z zanimanjem srkali informacije o študiju čez lužo. / Foto: Tina Dokl

Nepozabna izkušnja

Na sejmju je svojo zgodbo študija v tujini delila tudi Ljubljanka Kaja Škerlj, ki je v Ameriko prišla kot atletinja, za smer študija pa v začetku še ni bila odločena. »Naslednje leto sem delala v San Franciscu in takrat res videla, da me zanima oblikovanje uporabniške izkušnje oziroma oblikovanje aplikacij in spletnih strani. Vsem mladim, še posebej športnikom, bi svetovala, da najdejo štipendijo v Ameriki, ker to omogoči,

športnih štipendij, omogočena je kombinacija različnih financiranj, študenti lahko pridobijo tudi slovenske štipendije, tako da so res številne opcije, ki popolnoma ali pa vsaj deloma krijejo šolnino,« je dejala.

Kakšne študente iščejo

Predstavniki univerz so večinoma izražali, da jim je pomembno, da so bodoči študenti željni novih znanj, raziskovanja in preizkušanja svojih zmožnosti. Mia Čančarevič iz Valencia Co-

Phil Hull iz University of Central Missouri je poudaril, da jih zanimajo tudi študenti, ki se še iščejo. »Na univerzi lahko zares zasiješ, najdeš svoj glas in priložnosti, ki ti omogočajo osebno rast. Ne iščemo zvezdnikov najvišjih ocen, ampak ljudi, ki si želijo nekaj več.«

da nadaljuje svoj šport in hkrati dobi zelo dobro izobrazbo,« je dejala Kaja in študentsko življenje v ZDA opisala kot noro in nepozabno. Katja Cankar je dejala, da se ob vrtoglavih zneskih ameriških šolnin marsikdo ustraši in pomisli, da mu študij tam ni dosegljiv, in v zvezi s tem pojasnila, da je na voljo veliko štipendij in drugih opcij financiranja, ki so prijaznejše denarnicam. »Zelo veliko je

llegea je denimo dejala, da iščejo vse, ki si želijo preizkusiti nekaj drugačnega, izkusiti življenje v Orlandu ter pridobiti nove izkušnje, Phil Hull iz University of Central Missouri pa je poudaril, da jih zanimajo tudi študenti, ki se še iščejo. »Na univerzi lahko zares zasiješ, najdeš svoj glas in priložnosti, ki ti omogočajo osebno rast. Ne iščemo zvezdnikov najvišjih ocen, ampak ljudi, ki si želijo nekaj več.«

Krona projekta KUHAM DOMAČE

Občine Kranjska Gora, Radovljica, Bled in Gorje so v sodelovanju z Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske (RAGOR) povabile svoje občane na promocijske dogodke ob izidu knjige KUHAM DOMAČE: kulinarčni sprehod po Zgornji Gorenjski.

SUZANA P. KOVAČIČ

Gozd - Martuljek – Knjiga KUHAM DOMAČE je zbirka receptov kuharic in kuharjev ter gostincev celotnega območja Zgornje Gorenjske, ki so skozi leta sodelovali pri tem projektu. Knjigo, ki jo je s finančno podporo omenjenih občin izdal RAGOR, so prejšnji teden že predstavili v Čebelarstvu centru Lesce in prostorih krajevne skupnosti v Gozdu - Martuljku, jutri ob 17. uri jo bodo v Medgeneracijskem centru Vezenine Bled. Občina Jesenice, ki je priključena temu projektu, bo izdala samostojno knjigo Delavska malca.

»Začeli smo že pred kar nekaj leti z vstopom RAGOR-ja v mednarodni projekt AlpFoodway, ko smo

raziskali prehransko dediščino v Alpah; od Francije do Slovenije. Iz tega obdobja je knjiga Rateška košta. Ta projekt je prinesel veliko pozitivne energije in odziva, zato smo Občini Kranjska Gora predlagali, če bi s tem nadaljevali v projektu KUHAM DOMAČE in vse to znanje, izkušnje prenašali na mlajše rodove. Občini Kranjska Gora sta se pridružili še občini Jesenice in Radovljica. Projekta ni zaustavila niti epidemija covid-19, sodelavec Ambrož Černe je takrat 'diplomiral' iz tega, kako se snema, kuharice ste kar naenkrat postale tudi igralke pred kamero. Iz tega obdobja smo objavili recepte najprej na naši spletni strani, potem izdali knjižico receptov KUHAM DOMAČE

2022. Letos sta se pridružili še občini Bled in Gorje in pred nami je zdaj nova lepa knjiga,« je na predstavitvi v Gozdu - Martuljku povedala Eva Štravs Podlogar, direktorica RAGOR-ja, izdajateljica knjige.

Jelka Popović Gužvić, sodelavka RAGOR-ja, je projekt KUHAM DOMAČE letos prevzela od Ambroža Černeta. »Predvsem kot poslanstvo smo si zadali, da prenašamo znanje na mlajše generacije, jih spoznamo z jedmi.« S tem, ko spodbujajo uporabo lokalnih sestavin, podpirajo tudi domačega kmeta in razvoj podeželja. Največji del aktivnosti so bile zelo dobro obiskane delavnice, kulinarčne izmenjave, etnološke delavnice ... »Kar pomeni, da udeležencev ne

Predstavitve projekta in knjige KUHAM DOMAČE v Gozdu - Martuljku / Foto: Nik Bertonec

zanima samo končna jed, ampak tudi način priprave, njihova povezanost z dediščino in ljudskimi običaji,« je poudarila Popović Gužvićeva, o sami knjigi KUHAM DOMAČE pa še povedala: »V njej so zbrani recepti z navodili za pripravo jedi, opremljeni s čudovitimi fotografijami. Knjiga je razdeljena na dve veliki poglavji. V prvem Izbrana klasika omenjamo klasične gorenjske krape, štruklje, žgance, en del je namenjen jedem na žlico, ki so priljubljene in praktične jedi. Pri tem vsak kuhar doda ščepec svojega kuharskega stila. Zraven lahko postrežete domač kruh, domače žemljice po receptih naših kuharic. V knjigi je tudi sedem receptov za različne potice. Drugo večje poglavje je Iz

V knjigi so recepti zbrani v dveh večjih poglavjih: Izbrana klasika in Iz gorenjskih kuharskih zvezkov. / Foto: Nik Bertonec

gorenjskih kuharskih zvezkov, kjer predstavljamo sladke in slane jedi, primerne za vsako priložnost.«

Tudi kranjskogorska županja Henrika Zupan, ki je

bila na predstavitvi v Gozdu - Martuljku, je prepričana, da se bo s tem ohranila dediščina naših babic, ki so kuhale po teh receptih, in se prenesla na otroke in vnuke.

Po predstavitvi knjige je tudi v Čebelarstvu centru Lesce sledila pogostitev z domačimi jedmi. / Foto: Tina Dokl

Dnevi srbske kulture v Kranju

Tokrat so bili že osemnajsti. Potekali so od 18. do 21. oktobra.

ALENKA BRUN

Kranj – V prostorih Kulturnega društva (KD) Brdo iz Kranja so se v sredo, 18. oktobra, s koncertom skupine Autetno začeli 18. Dnevi srbske kulture v Kranju. V okviru prireditve, ki jo organizira KD Brdo, ki je septembra praznovalo 29 let in je sedaj v tridesetem letu delovanja, obletnico pa bodo praznovali naslednje leto, kot nam je zaupal predsednik KD Brdo Mitja Vujanović, se je do sobote, 21. oktobra, zvrstilo lepo število kulturnih prireditev, katerih osrednji namen je bil predstaviti srbsko kulturo in ljudsko izročilo

širši slovenski javnosti skozi folkloro, ljudske pesmi ter glasbo in ne nazadnje

tudi kulinariko. S slednjo so se obiskovalci srečali na odprtju, kjer je poleg skupine

Autetno nastopila še ženska pevska skupina društva gostitelja Brdanke.

Del Dnevov srbske kulture v Kranju je bil tudi večer tradicionalnih pesmi v Kulturnem domu Kokrica. / Foto: Alenka Brun

Naslednji kulturni večer je potekal v kulturnem domu na Kokrici. Predstavila se je šola srbskega jezika iz Kranja, imeli so literarno tribuno s profesorjem dr. Duškom Pevaljo, kjer je beseda tekla o srbskem pisatelju Simi Matavulju, prisotni pa so

spoznali tudi zgodbo o Piličeviću, in sicer skozi monolog Dušana Jovanovića. Komedija Ljubezenski oglas pa je žal odpadla, ker se je igralka Vesna Anđelković poškodovala. Jo bodo pa izpeljali takoj, ko bo možno, pove Vujanović.

V petek so, ponovno na Kokrici, pripravili večer tradicionalnih pesmi Pjesma roda mog, kjer smo slišali moške in ženske zasedbe tako iz domačega društva kot Radovljice, nastopili so tudi goste iz Srbije. Dnevi srbske kulture pa je v soboto tradicionalno zaključila folklorna manifestacija, a tokrat v dvorani kulturnega doma na Primskovem. Na Razigrani mladosti, kot so folklorni večer naslovili, je bilo kar 280 sodelujočih, dogodek pa je bil tako dobro obiskan, da je številnost občinstva malce presenetila celo organizatorje.

Edina »srfarka« na Gorenjskem

Nežka Skok prihaja iz Podlubnika. Njene roke so videti primernejše za umetnico kot smetarko, zato se ne začudim, ko pove, da je obiskovala oblikovno šolo, ki pa je ni dokončala. Pravi, da je narava nad vsem: umetnostjo, ustvarjanjem, smetmi. »Mi smo odraz narave. Mi smo narava,« med najinim pogovorom večkrat poudari Nežka.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Pred razgovorom za službo smetarke na Komunali Škofja Loka je slišala, da sprejemajo samo moške. Pa je vseeno poslala prošnjo. Kmalu so jo poklicali. »Klica sem bila vesela, a nisem vedela, kaj pričakovati. Me je pa zanimalo, kako bo, saj sem taka, da me vse zanima,« dobro razpoložena po delovnem dnevu pove Nežka Skok.

Kako to, da ste se odločili za delo smetarke?

Sem praktična oseba, veliko stvari želim poskusiti. Moja prejšnja služba je bila dostavljanje paketov po Ljubljani, kar je bilo psihično zelo naporno, zato sem iskala nasprotje tega. Zaboju mi ne more ničesar zabrusiti in nanj tudi luna ne vpliva. Se mi pa zdi, da je eno od mojih poslanstev povezano z materjo naravo. Od svoje mami sem se naučila skrbeti zanjo; če je kje videla kak papir na tleh, ga je pobrala in vrgla v smeti. Skrb za naravo je vrednota, čistoča pa je odraz ljudi. Zadnjič sem se pogovarjala z znanko, ki ji je bilo samoumevno, da meče papirčke po tleh, meni pa se to zdi neolikano. Sem jo opozorila, naj tega ne počne.

Od dostavljanja paketov do smetarke ...

Veliko različnih del sem že opravljala, a v tem, kar delam zdaj, zares uživam. Sicer sem bolj umetniška duša, rišem, ustvarjam, že nekaj let sestavljam origamije, mi je uspelo narediti tudi enega svojega,

kolibrija. Sprošča me zlaganje teh papirčkov, imam predstavo v glavi, takoj vidim, kaj gre skupaj. Ves čas imam polno idej, tudi rišem, origami in risanje me zares sproščata. Odmisliš vse in greš v svoj svet.

Kako je videti vaš delovni dan?

Dobro, sproščeno, delamo po osem ur. Jaz rečem, da imamo »rute«, določen teren, vsak dan je ruta druga. Me pa fantje malce opozarjajo na določene hribovske terene, da so pozimi kar težak zalogaj. Me zanima, kako bo.

Ste enakovredni s fanti ali vas kaj »pocrkljajo«?

Ja, če je treba, mi z veseljem priskočijo na pomoč. Recimo ko pobiramo zabojnike z biološko razgradljivimi odpadki, 250-litrške, napolnjene do vrha z ostanki hrane, se moram z vso težo obesiti nanj, da ga lahko pri-

»Pravijo, da smetarji 'srfamo' zadaj na tovarnjakih. In vam povem, da je to res prav nek tak občutek otroške radosti.«

peljem do tovarnjaka. Ampak sem trmasta, tako da velikokrat to kar sama naredim. (se zamisli) Moram malo paziti, se naučiti meje. Mi pa takoj sodelavec ali pa šofer pomaga. Reče: 'Pusti, bom jaz.' Zelo džentelmensko. (pomežikne) Bi pa rada, da bi bili vozniki bolj tolerantni, ker se vidi, kako postanejo nervozni, ko zagledajo smetarski tovarnjak. Če počakaš minutko,

da se premaknemo, se ne bo podrl svet. Mi zadaj stojimo nezavarovani, in če se kdaj pri kakem nepravilnem manevru drugih udeležencev v prometu zgodi, da mora naš šofer hitro zavirati, te kar vrže naprej. Saj ko sem zadaj, pokažem z roko drugim, da se ustavijo, ampak včasih ne pomaga. Na kratke razdalje, ko praznimo zabojnike od hiše do hiše, smo ves čas na tovarnjaku, če je dlje kot dvesto metrov, pa gremo notri. Ampak tu, v Loki, so večinoma kar kratke razdalje in smo večino časa zunaj.

Potem se morate kar dobro držati za tovarnjak, vas ni nič strah?

Pravijo, da smetarji »srfamo« zadaj na tovarnjakih. In vam povem, da je to res prav nek tak občutek otroške radosti, v bistvu mi marsikdaj kdo od prijateljev reče, da bi rad poskusil, pa jim vedno povem, da ne bo šlo; morash imeti narejeno varstvo pri

delu in še kaj. Na prvi pogled je videti zabavno, ampak v resnici moraš upoštevati mnogo varnostnih pravil, da se ti kaj ne zgodi.

Ste si dolgo želeli postati smetarka?

Se mi zdi, da se iz dneva v dan lahko bolj poistovetim s tem poklicem. Kot sem že večkrat rekla, mislim, da je to eno izmed mojih poslanstev. Menim, da

Nežka Skok pravi, da je delo smetarke eno od njenih poslanstev. / Foto: Tina Dokl

ljudej postajajo vedno bolj nespoštljivi do soljudi, do narave, ni več sočutja. Marsikdo smetarja ošine s prezirljivim pogledom. Jaz tega ne vidim tako, tudi če me kdo ponižujoče pogleda. Konec koncev – če nas ne bi bilo, bi se lahko spet pojavila kakšna kuga. Območja, na katerih čisti loška Komunala se mi na splošno zdijo čista, nasploh Slovenija velja za čisto državo. Tudi ko nisem v službi in recimo vidim, da je karton zraven smetnjaka, ga poberem in dam vanj.

Kako shajate s smradom iz smetnjakov?

Če verjamete ali ne, niti ga ne vonjam, ali zaradi korone ali zaradi česa drugega, ne vem. Je pa res, da pri bioloških odpadkih vidiš marsikaj »zanimivega«, na primer kakšno mrhovino, tudi bele črvičke, ki lezejo. Spomnim se zabojnika, v katerem sem zagledala kup črvičkov, pa sem razmišljala, da bi bila to dobra delikatesa za ptice. Če bi lastnik odprl smetnjak, bi ptički »v nulo« počistili vse v 20 minutah. (smeh) Rada obrnem stvari na pozitivno. Slabe volje v našem kolektivu ni, je pa res, da tudi svež zrak dobro vpliva na glavo.

Zdaj imate izkušnje z vročino, prišli so hladnejši dnevi ...

Vročina me je kar zdelala, spomnim se predela Škofje Loke, hiša pri hiši, vročina se je dvigala s tal, pripekala od zgoraj, z leve in desne, z asfalta. Smo skušali čim hitreje pobrati smeti in iti dalje. Sodelavci pravijo, da je pozimi v hribih kar težko. A v prvi vrsti imamo dobre obleke, tudi če je dež, za opremo

je dobro poskrbljeno in tudi sami vemo, kaj obleči, vzeti s seboj. Sicer pa težko prenašam vročino, mraz skoraj lažje. Najraje imam prehodna obdobja.

Svojo novo službo smetarke ste nastopili ravno v času avgustovskih poplav?

Na začetku so me malce »prišparali«, verjetno zato, ker sem ravno prišla. Sem pa delala v tistih dneh, ko se je začelo odstranjevanje posledic. S šoferjem sva pobirala les po Puštalju, vrata, omarice vlekla iz blata. Pretresljivo je bilo, ko je prišla starejša gospa in rekla, da je vse življenje delala, zdaj pa nima ničesar več. Imela sem občutek, da se bo zgrudila. Presekalo me je, ko sem po-

Se spomnim ravno časa poplav. Ko sem videla blatno omaro, namočeno, les postane težak, ko je moker. Jo gledam, primem, odlomim vratca, vržem na tovarnjak, jo z nogo lomim. Sodelavec je bil presenečen, je rekel drugemu: 'A si videl, kako je omaro prijela?' Z izkušnjami pridobivaš znanje. Vedela sem, kako je omara sestavljena, sem nekoč delala tudi v mizarstvu, pa mi jo je bilo zato lažje razstaviti.

Ste se sicer v otroštvu tudi raje družili s fanti?

Res je. S fanti smo igrali nogomet, bila sem čisto prva v fantovski ekipi, potem sta se nam pridružili še dve dekleti. Sem bila pa vedno med prvimi, celo pred fanti,

»Veliko različnih del sem že opravljala, a v tem, kar delam zdaj, zares uživam. Sicer sem bolj umetniška duša, rišem, ustvarjam, že nekaj let sestavljam origamije, mi je uspelo narediti tudi enega svojega, kolibrija.«

misllila, da celo življenje delaš, ustvarjaš, vlagáš – in potem od vsega tega ni ničesar več. Z enim udarcem je vsega konec.

Kaj vas spravi v dobro voljo?

Največ energije in pozitivne dobiš od otrok, ki ti mahajo, tako so srčni in te gledajo brez obsojanja. Pa seveda me v dobro voljo vsak dan spravljajo tudi sodelavci, saj smo le osem ur na dan skupaj. Včasih imamo globoke včasih pa površinske debate, kakor nam kdaj prija. Priznam pa, da so bili sodelavci na začetku malce skeptični, češ nova sodelavka, edina ženska smetarka. A so hitro ugotovili, da nisem od muh.

izbrana v ekipo, tako da sem bila očitno kar dobra nogometna metašica. (smeh) Zdaj grem na gorsko kolo, za dušo, ampak ne tako zares kot takrat, bolj zase.

Delujete zelo razumsko, z nogami trdno na tleh ...

Zelo veliko razmišljam, tuhtam. Ves čas imam kake ideje, recimo kako iz starega narediti novo, uporabiti vse, kar se da. Zdaj si želim v hiši, kjer živiva z očetom, preurediti eno nadstropje v svoje stanovanje. Sem sama pokitala stene, zdaj jih moram še zbrusiti, pobeliti ... Oče mi pomaga in mislim, da sem po njem podedovala ustvarjalno žilico.

Kot edina ženska se med moškimi sodelavci zelo dobro počuti. Na fotografiji je v družbi Igorja Ogrisa in Primoža Tičarja. / Foto: Tina Dokl

Dvanajst dni filmskega raja

S filmom Varuhi formule v režiji Dragana Bjelogrića se bo čez dobra dva tedna začel letošnji, že 34. Ljubljanski mednarodni filmski festival (Liffe). Med 8. in 19. novembrom bo na ogled 89 celovečernih in 14 kratkih filmov. Širok izbor z vrhunci aktualne svetovne filmske produkcije.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Zapriseženim ljubiteljem filma dnevi zgodnje jeseni vsako leto minevajo v znamenju pričakovanja nove izdaje Liffa, srčni utrip pa še dodatno naraste nekaj tednov pred njegovim začetkom, ko na novinarski konferenci v Cankarjevem domu razkrijejo aktualni festivalski program. Ta tudi letos prinaša pregled aktualne svetovne kinematografije, v katerem seveda ne manjka nagrajenih filmov z najpomembnejših festivalov, kot so tisti v Cannesu, Rotterdamu, Berlinu, Benetkah, Locarnu ..., na ogled bodo tudi kakovostni filmi, ki so bili morda spregledani, pa tisti, ki so po svoji vsebini še posebno aktualni, tu pa so tudi filmski prvenci režiserk in režiserjev, ki obetajo.

Ob tem je programski vodja Simon Popek izrazil zadovoljstvo, da bo prikazanih tudi nekaj zelo drznih filmov, tako v filmskem smislu kot po politični nekorektnosti, hkrati pa je poudaril pomanjkanje dvoran v prestolnici. Letos zaprti kinematograf Komuna so tako nadomestili z dvorano

AGRFT. »Pričakoval sem, da bo zanimanje za video na zahtevo po koncu epidemije hitro zamrlo, a si bo kljub temu letos od doma mogoče ogledati 13 filmov,« je še dodal Simon Popek, preden je predstavil letošnji program.

Od Perspektiv do Ekstravagance

Za nagrado vodomec, ki jo podeljuje Telekom Slovenije, se bo v sekciji Perspektive letos potegovalo deset filmov iz sedmih držav, pretežno mladih režiserk in režiserjev. Sekcija Predpremiere prinaša letošnje filmske vrhunce, nagrajevane in visoko rangirane filme, ki so tudi odkupljeni za predvajanje po Sloveniji. Mednje vsekako sodi Bjelogrićev film Varuhi formule, ki bo odprl letošnji festival, med filmi, ki bodo med občinstvom deležni največ zanimanja, bosta zagotovo z beneškim zlatim levom nagrajeni celovečerec Nesrečna bitja, domišljajska drama grškega režiserja Jorgosa Lantimosa, in biografska drama Priscilla, v kateri režiserka, raziskovalka ikon pop kulture, predstavlja drugo plat Elvisa Presleyja, tokrat skozi zgodbo

njegove žene. Zanimiva bo zgodovinska drama Pankrt danskega režiserja Nikolaja Arcela z zvezdo evropskega filma Madsom Mikkelsenom, svoj petdeseti film je posnel Woody Allen, in sicer duhovito komedijo s presenetljivim koncem Srečno naključje. Več kot tri ure je dolga epska drama Suhe trave turškega režiserja Nuriya Bilgeja Ceylana, tu sta tudi filma Hanne Slak Niti besede, tokrat v nemščini, in Janeza Burgerja, ki v svojem šestem celovečercu Opazovanje raziskuje, kako dejavno se je človek danes pripravil soočiti z nasiljem in kam je izginila empatija.

V sekcijo Kralji in kraljice je Simon Popek izbral dela prepoznavnih in nagrajevanih mojstrov sodobnega filma in pri tem posebej izpostavil režiserja Raduja Juda, neizprosne kritika tako romunske preteklosti kot posttranzicijske realnosti, preseneča pa s filmom Ne pričakujte preveč od konca sveta. Tu je film Adamant Francoza Nicolasa Philiberta, zmagovalec Berlinala, nov film z naslovom Popolni dnevi pa ima tudi Wim Wenders.

Film Ne pričakujte preveč od konca sveta romunskega režiserja Raduja Juda je eden najbolj kontroverznih filmov letošnjega festivala. / Foto: Liffe

Sekcija Panorama prinaša festivalske favorite s petih celin, pet filmov v sekciji Ekstravaganca pa obljublja raznovrstne, drznejše in žgečkljive vsebine.

Še kratki in filmi za mlade

Letošnji Fokus zajema šest del sodobnega argentinskega filma, v Retrospektivi pa bodo na ogled filmi Francesca Rosija in italijanski politični filmi od šestdesetih

do osemdesetih let prejšnjega stoletja.

Evropa na kratko je naslov tekmovalnega programa kratkih filmov. V Društvu za uveljavljanje kratkega filma so izbrali 14 kratkih filmov iz 15 držav, kot je povedala Juca Bonaca, pa so filme razvrstili v tri sklope, v katerih so zastopani vsi filmski žanri pa tudi žanrski hibridi. Gre za najboljše kratke filme z najpomembnejših festivalov tovrstnega filma.

Tu je še sekcija Kinobalon, ki je namenjena otrokom in mladini od 5. do 14 leta starosti. Kot je povedala Petra Slatinšek, bo na ogled pet celovečernih filmov, mladinska žirija pa bo podelila tudi nagrado kinotrip. Na nekaterih projekcijah se bodo predstavili tudi režiserji ali drugi sodelujoči pri filmih, tudi letos pa Liffe prinaša bogat spremljevalni program.

Lov na dobre filme je torej odprt.

Kurz za kratki film

Večer kratkih filmov v Kinu Radovljica

IGOR KAVČIČ

Radovljica – V petek, 27. oktobra, bo v Kinu Radovljica potekal že šesti Kurz Klub, mednarodni festival kratkih filmov. Kot piše v opisu festivala, ta daje malim in velikim ustvarjalcem odprto platno, da pokažejo svoje kreacije. Spremljajo ga tudi delavnice, degustacije, skeči in pogovori – vsi kratki. Tako bo tudi letos. Že ob 16. uri se bo začela delavnica ustvarjanja na družbenih omrežjih, sledilo bo predvajanje desetih izbranih kratkih filmov, ki letos prihajajo iz šestih držav, nato še razstava plakatov, ob 19. uri pa bodo kratkim filmom dodali še impro šov.

Aljaž Markelj iz Zavoda Aspekt, ki festival organizira, je o ideji in njegovih začetkih povedal: »Za kurze ali kratke smo se odločili, ker načeloma nihče ne začneja filmske poti kar s celovečercem. Če se ne motim, vseeno smo že pri šesti ediciji, smo vse skupaj začeli, ko je do nas pristopila kolegica s svojim prvim

kratkim filmom in nas vprašala, ali bi ga kje predvajali. In smo rekli, da absolutno. Ob tem smo poznali še nekaj tovrstnih ustvarjalcev s svojimi deli in smo rekli: 'kurz', pa naredimo kar en klub in okoli njega dogodke prikazovanja, ki so medtem postali kar manjši festivali.«

Kot je ob tokratnem festivalu poudaril Markelj, si za vsako izvedbo sprva predstavljajo neko temo, smer programa, a organizatorje prijavljeni filmi s svojimi pripovedmi često zapeljejo v povsem drugo smer. »Meni se to še bolj dopade. Tako smo tokrat tematsko pristali v pretežno naravovarstvenih vodah, poleg pa bomo videli še kaj kritičnega o prihajajočih olimpijskih igrah, izgubi in borbi za partnerski odnos ter še kaj o priseljencih in elementih neodvisnega filmskega ustvarjanja. Seveda pa ima, kot se za kurze spodobi, marsikateri kratki film tudi komičen pridih.« Prav slednje je sogovornik poudaril tudi kot pomemben vidik pri izboru filmov.

Od vojn do literarnih salonov

Oktobrske novosti Založbe Beletrina prinašajo roman, obilje kratkih zgodb in monografijo.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V svojem najnovejšem romanu z naslovom Gral se pisatelj Vlado Žabot vrača v čas po prvi svetovni vojni, posveča pa ga pradedu, ki je v tej vojni padel nekje na vzhodni fronti. V prologu se pisatelj sooči s cesarjem Francem Jožefom in z Jezusom in ugotavlja, kdo izmed njiju je večji krivec za morijo v prvi svetovni vojni, prvi, ki jo je začel, ali drugi, ki je dopustil, da so se vse vojne grozote dogajale. V iskanju odgovora pisatelj od mrtvih obudi skupno vojakov, ki se kot mnogi iz te vojne niso vrnili. To skupino v neznani neobljudeni pokrajini kupi sedem neznanec, od katerih dobi nalogo, da iz reke izperejo za manjši korec zlata. To je namreč zahtevana odkupna cena za njihovo osvoboditev iz ujetništva. V boju z naravo vojaki iščejo tudi človečnost.

V prevodu Aleša Mustarja na knjižne police prihaja

Kvartet predlogov za jesensko branje / Foto: Igor Kavčič

tudi zbirka treh zgodb z naslovom Lepe tujke, katerih avtor je romunski pisatelj, pesnik, esejist, univerzitetni profesor, literarni kritik in publicist Mircea Cărtărescu, eden izmed najpomembnejših živčnih romunskih avtorjev. Knjiga Lepe tujke se poigrava z avtofikcijo, saj v njej

spremljamo pisatelja in njegove dogodivščine. Kot zapiše v uvodu, zgodbe temeljijo na resničnih dogodkih in osebah, je pa v njih dosti več fikcije, kot se zdi na prvi pogled. Tri zgodbe, Antraks, Lepe tujke in Bacovijanska, povezuje sproščen in naraven pripovedovalski glas.

Zajetno branje na več kot 650 straneh tokrat prinaša zbirka kratkih zgodb najbrž najbolj znanega pisca grozljivk na svetu Stephena Kinga. V prevodu Marka Košana si bomo krajšali jesenski čas s 18 kratkimi zgodbami in dvema novelama pod skupnim naslovom Mrtva straža. Obisk samopostrežne trgovine se spremeni v morilski pohod, odslužena igrača oživi, mrtva starka sili vnuku v objem, srečamo se z raznimi stvori, na dan prihajajo mračne družinske skrivnosti ... Ni kaj, klasični Stephen King.

Tu pa je še priložnost za poglobljeno branje; zgodovinarka Mateja Ratej je napisala novo knjigo, tokrat monografijo Rožengrunt, v kateri obravnava žensko nasilje v štajerskih kočarskih ozioroma bajtarskih družinah med obema vojnoma. Knjigi so dodane tudi fotografije in kopije različnih zapisov in dokumentov.

V Kranju po dolгих letih znova evropska odbojka

Slovenski predstavniki začnajo nastope v evropskih odbojarskih pokalih. Po štirinajstih letih bo Odbojarski klub Triglav znova nastopil v evropskem tekmovanju Challenge Cup. Prva tekma bo jutri v Kranju, njihov nasprotnik pa je ekipa iz Bolgarije.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – V evropskih pokalih bo v letošnji sezoni igralo osem slovenskih predstavnikov, od tega trije iz Gorenjske.

Želijo si močne podpore s tribun

Prvi bodo nastope začeli v OK Triglav Kranj. Z lanskim četrtim mestom v državnem prvenstvu so si odbojkarji ekipe Hiša na kolesih Triglav priborili pravico za nastop v pokalnem tekmovanju Challenge Cup. Začenjajo ga v kvalifikacijskem krogu, njihov nasprotnik pa bo ekipa Deya Volley iz bolgarskega mesta Burgas. Prva tekma bo jutri z začetkom ob 20. uri v ŠD Planina, povratna 1. novembra v Burgasu. »Po dolгих 14 letih se je klub odločil za sodelovanje v CEV Challenge Cup in tako kot leta 2009 smo v žrebu dobili relativno zahtevnega nasprotnika. Bolgarska ekipa Deya Volley Burgas je zelo močna. Lani so prišli med 16 najboljših ekip in izgubili proti kasnejšim zmagovalcem Olympiacosu. Zagotovo našim igralcem ne bo lahko, bo pa v

Sašo Rop, trener ekipe Hiša na kolesih Triglav Kranj, poudarja, da je igranje v tekmovanju Challenge Cup nagrada za lansko uspešno sezono, dodana vrednost za klub, navijače in Kranj. / Foto: Tina Dokl

Kranju nedvomno vrhunska tekma in odbojarski dogodek letošnjega leta,« pravi dolgoletni predsednik kluba Miro Ambrožič. Po uspešni lanski sezoni so njihovi cilji še višji, po besedah trenerja Saša Ropa pa je vse to podprto z okrepljeno ekipo, ki je ena najmočnejših zadnjih let in morda lahko preseneti tudi favorizirane Bolgare. Jutri pričakujejo tudi močno podporo s tribun.

Odbojkarice Calcita Volleyja so dobile priložnost za nastop v rednem delu elitne lige prvakinj. Prvo tekmo

bodo igrale 7. novembra v gosteh pri turškem velikanu Fenerbahçe Opet Istanbul. Kamniški odbojkarji bodo prav tako kot Kranjčani igrali v pokalu CEV Challenge. Tekmi z norveškim Viking TIF iz Bergna ju čakata 1. in 2. novembra.

Kamničankam derbi v državnem prvenstvu

Sicer pa so za odbojkarji v Sportklub prvi odbojarski ligi za moške in ženske tekme četrtega kroga. V ženski konkurenci je prinesel prvi derbi v sezoni najboljših

ekip zadnjih let. Kamniški Calcit Volley je doma s 3 : 0 v dobri uri premagal Novo KBM Branik. Bruno Najdič, trener Calcita Volleyja, je bil po tekmi razumljivo zelo zadovoljen. »Zagotovo je bila to naša najboljša igra v domačem prvenstvu, smo pa podobno ali še bolje igrali tudi na turnirjih pred začetkom sezone. Še enkrat bom rekel, da ima Branik daleč najboljšo ekipo v zadnjih štirih, petih letih, kar je pokazal v tretjem nizu. Prva dva niza smo imeli pod kontrolo, ves čas smo bili zbrani, v tretjem pa je že takoj na začetku prišlo do padca zbravnosti, kar so Mariborčanke izkoristile in takoj pokazale svojo kakovost. Dekleta delajo dobro, pridno trenirajo in upam, da bomo šli po tej poti naprej.« Že jutri jih čaka nov derbi, saj se bodo v gosteh pomerile z lanskeoletnim finalistom končnice državnega prvenstva GEN-I Volleyjem, ki so prav tako kot Kamničanke še edine brez poraza.

Uspešna je bila tudi prva moška ekipa Calcita Volleyja. Doma so igrali z Merkurjem Maribor in zmagali s 3 : 0.

Zaključek plezalcev

Dvodnevni festival Plezalni dnevi Kranja je gostil zadnjo tekmo letošnjega državnega prvenstva v težavnostnem plezanju.

MAJ PETERKA

Kranj – V moški članski konkurenci je zmagal Martin Bergant (PK Škofja Loka), ki je zaradi boljšega nastopa v kvalifikacijah za las premagal domačina iz AO Kranj Anžeta Peharca. Tretji je bil Luka Potočar (ŠPO Radovljica).

»Zadovoljen sem s plezanjem, saj mi je po dolgem času spet uspelo zmagati in to je kazalnik dobre forme,« je povedal Bergant, ki ga pred koncem sezone čakajo še olimpijske kvalifikacije v Franciji. Skupni zmagovalac državnega prvenstva pa je postal Luka Potočar, zmagovalac tekme izpred tedna dni v Škofji Loki.

Med ženskami si je prvo mesto pripelzala Lučka Rakovec (PK FA) pred Lano Skušek in Katjo Debevec (obe PK Scena). Zmagala je tudi v skupnem seštevku tekmovanj za državno prvenstvo. »Na teh zadnjih dveh tekmah sem res dobro odplezala. Tekmo v Ljubljani sem izpustila, ker sem zbolela. Tudi v Kopru sem dobro plezala, tako da se mi zdi, da mi je končno enkrat uspelo dobro odplezati v državnem prvenstvu,« je bila zadovoljna Lučka Rakovec.

Na Plezalnih dnevih Kranja so organizirali tudi tekmovanje za mlajše selekcije, obenem pa so imeli zanimiv spremljevalni program, ki je vseboval tudi različne delavnice plezanja.

Najboljši člani z zadnje tekme v težavnostnem plezanju za državno prvenstvo, ki je bila v Kranju / Foto: Foto Boni, arhiv AO Kranj

Trata uspešna tudi v regionalni ligi

Trata se je kljub uvodnemu porazu proti Puli uvrstila na zaključni turnir regionalne balinarske lige.

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Balinarji Trate, zmagovalci lanske premierne izvedbe regionalne balinarske lige (RGL), so si minuli konec tedna vnovič priigrali nastop na zaključnem turnirju lige, v kateri sodelujejo klubi iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Črne gore. Škofjeloški balinarji so v kvalifikacijski skupini Slovenija v soboto v domači dvorani po uvodnem porazu proti hrvaškemu predstavniku, ekipi Pula (5 : 17), v nadaljevanju strli preostala slovenska tekmeča Skalo Sežana (12 : 10) in v nedeljo popoldne še Ilirsko Bistrico (14 : 8), kar je zadoščalo za drugo mesto v skupini. Zmagala je Pula. Iz druge kvalifikacijske skupine, ki je igrala v Črni gori,

sta napredovala Meljine in Novi Beograd.

Trata je na kvalifikacijskem turnirju v skladu s pravili RGL, ki dovoljujejo registracijo dveh dodatnih igralcev iz drugih klubov, sicer nastopila okrepljena z Davorjem Janžičem in Anžetom Petričem, a tudi oslajbljena zaradi odsotnosti Damjana Sofronievskega in Luke Koklja. »Cilj je bil uvrstitve na finalni turnir, kar nam je uspelo kljub visokemu porazu proti Puli, kjer smo igrali katastrofalno, hrvaški balinarji pa so odigrali eno svojih najboljših predstav,« je povedal vodja Trate Silvo Korošak.

Trata bo danes popoldne gostila prestavljeno tekmo 1. kroga super lige; v Škofjo Loko prihaja lani zadnjevršeni Orlek Oro Met Pivka.

Za Trato je tokrat nastopil tudi Davor Janžič, sicer igralec italijanske La Perosine. / Foto: Gorazd Kavčič

Sredi novembra pa Škofjeločane čaka zaključni turnir evropskega klubskega

pokala v Poreču, kjer se bodo v polfinalu pomerili z italijansko BRB Ivreo.

KRATKE NOVICE

Terglav na selektorskem mestu zamenjal Kopitarja

Ljubljana – Predsedstvo Hokejske zveze Slovenije je na seji pretekli teden potrdilo sestavo strokovnih štabov slovenskih hokejskih reprezentanc v sezoni 2023/24. Po Matjažu Kopitarju je novi selektor moške članske reprezentance Edo Terglav, ki je bil v sezonah 2016/17 in 2017/18 v vlogi pomočnika selektorja, trenutno pa opravlja naloge pomočnika glavnega trenerja francoskega Grenobla. Pri delu mu bosta pomagala Mitja Šivic in Mitja Robar, pripravljenost vratarjev pa bo v rokah Klemena Mohoriča. Generalni sekretar in športni direktor HZS Dejan Kontrec bo še naprej opravljal tudi naloge vodje reprezentance članske izbrane vrste. Risi se bodo prvič letos zbrali v svoji tradicionalni bazi na Bledu med novembrskim klubskim preporom. Od tam bodo po tridnevni pripravi odpotovali v Budimpešto na turnir štirih držav, Italije, Madžarske, Slovenije in Ukrajine. Trenerskemu štabu bo pri tej reprezentančni akciji pomagal tudi Gorazd Drinovec.

Kranjski vaterpolisti v četrtfinalu

Kranj – Vaterpolisti kranjskega Triglava so se uvrstili v četrtfinale pokala Challenger, potem ko so na turnirju skupine A zasedli končno drugo mesto. V četrtek so z 18 : 5 premagali ciprski Apoel, nato v petkovem dvojnem sporedu najprej dopoldan za las izgubili s švicarskim Kreuzlingenom z 9 : 10, popoldan pa ugnali portugalsko Vitorio z 10 : 8. Sobota je prinesla dvoboj z domačim Portuensejem, ki je bil boljši z 10 : 11. Triglav je bil v krogu treh ekip s šestimi točkami najboljši in se je skupaj s Kreuzlingenom prebil v izločilne boje. Žreb četrtfinala bo že danes.

PLANINSKI IZLET: MONTE MALVUERICH ALTO (1899 M N. M.) IN MONTE MALVUERICH BASSO (1813 M N. M.)

Bojna linija

Dr. Viktor Vovk Monte Malvuerich v svojem prispevku Slovenska krajevna imena v Karnijskih Alpah imenuje Mali vrh. Italijansko ime zraven doda še Zgornji in Spodnji. Vrh s predorom, kjer je potekala vojna linija.

JELENA JUSTIN

Današnja tura nas bo peljala na manj znani vrh nad prelazom Mokrine / Nassfeld. Večino teh vrhov smo že obiskali, od visokih nam je eden še ostal. Tokrat bomo obiskali dva malce nižja, a ponekod tehnično zahtevnejša vrhova, sploh če se bomo nanju podali po spodnjem opisu. Tehnično zahtevni del pri vzponu lahko tudi izpustimo, a to pomeni, da gremo po poti našega sestopa tako gor kot tudi dol. Naša cilja sta Monte Malvuerich Alto in Monte Malvuerich Basso, ki sta nekdanj predstavljal del bojne linije tirolske fronte.

Zapeljemo se skozi Zgor-njesavsko dolino do Rateč, od koder nadaljujemo skozi Trbiž do Tablje / Ponntebe. Zavijemo desno in se začnemo po ožji cesti vzpenjati na Mokrine / Passo di Pramollo / Nassfeld. Malce pod prelazom je na ostrem desnem ovinku na levi opuščena vojašnica, kjer je tudi manjše parkirišče. To je naše izhodišče.

Na parkirišču se usmerimo na makadamsko, gozdno cesto, ki je za promet zaprta. Tej cesti sledimo približno 15 minut, ko pridemo do prostrane planine, kjer je na desni Baita Winkel (1470 m n. m.). Smerokaz nas usmeri levo, v smeri Malvuericha in Rosskofel

Ostgrata oz. Konjskega špika, vzhodni greben. Prečimo mostiček in se začnemo zložno, v okljukih, kot bi hodili po mulatjeri, vzpenjati proti grebenu. Ko dosežemo razpotje od sedla Sella della Pridolla, na katerem je smerokaz levoza Malvuerich, desno za Rosskofel, zavijemo levo. V začetnem delu se pot zmerno vzpenja, preči skalne predele in se povzpne na greben, s katerega se odpre lep pogled na južno stran. Pot je sem in tja izpostavljena. Prečenje južnih pobočij se konča pred vstopom v strmo grapo, po kateri se povzpne na severno stran grebena. Ta del poti je precej bolj izpostavljen. Na

Vrh Malvuerich Alto, zadaj se vidi Monte Pricot, ki se drži Konjskega špika, desno se vidi Veliki Koritnik. Tega pa še obiščemo. / Foto: Jelena Justin

ozki stezi, označeni z rdeče-modrimi markacijami, ki označujejo t. i. Alta via Pontebbana, je tudi precej kamenja. Pot je ponekod krušljiva, tudi blatna in povsem neprimerna oz. nevarna po dežju, saj lahko hitro pride do neljubega zdrsa. Strma pot nas ponovno pripelje na južna pobočja gore, od koder se po skoraj travnatem grebenu povzpne do vrha, ki ga označuje velik zvonec, ki ga krasijo še budistične zastave. Z vrha se odpre čudovit razgled na Visoke ture v Avstriji, na Julijske Alpe, tako vzhodne kot zahodne, ter na Karnijske Alpe. V naši neposredni bližini so Konjski špik, Veliki Koritnik, Krniške skale, malce so oddaljeni Monte Cavallo pa Zuc dal Bor, Glerijske špice itd.

Ko stojimo na Malvuerich Alto, predlagam, da obiščemo še nižjega brata, Malvuerich Basso. Sledimo ponekod precej ozki grebenski stezi. Vmes izgubimo nekaj nadmorske višine po skrotastem in krušljivem predelu.

Urejena, nekdanja vojaška mulatjera, ki vodi skozi nekaj predorov, je del naše krožne poti. / Foto: Jelena Justin

Strogo se držimo grebena in se na koncu povzpne še na Monte Malvuerich Basso, 1813 m n. m., ki je precej nižji od svojega brata, a nanj ponudi lep razgled. Delček poti se vrnemo po poti vzpona, nato pa zavijemo levo navzdol, na običajno, markirano pot, ki nas po nekdanji vojaški mulatjeri razgledno in atraktivno pripelje nazaj na sedlo, kjer smo pred nekaj

urami zavili levo proti Malvuerich Alto.

Po okljukih se lepo zložno spuščamo proti planini Baita Winkel in nato do parkirišča pri opuščeni nekdanji vojašnici.

Nadmorska višina:
maks. 1899 m
Višinska razlika: 550 m
Trajanje: 4–5 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Čudovita planina Baita Winkel / Foto: Jelena Justin

Končni izlet Glasovih kolesarjev

GLASOVA KOLESARJENJA

SLAVKO ZUPANC

Člani Športnega društva Gorenjski glas smo že več let razmišljali o skupnem jesenskem druženju. Končni izlet, kot ga je poimenoval naš predsednik Grega Flajnik, smo imeli v soboto, 14. oktobra. Zbrali smo se zjutraj ob 10. uri na turistični kmetiji pri Tonhu na Vrabčah. Večina se nas je pripeljala z lastnimi avtomobili, ena skupina pa s kombijem, ki je na prikolici, posebej prirejani za prevoz koles, pripeljal tudi kolesa tistih, ki niso imeli lastnih prtljažnikov za kolesa. Pred kolesarjenjem smo se pri Tonhu podprli s kavo in štruklji.

Na startu na Vrabčah (505 m n. m.) se nas je zbralo 28. Večina deklet je kolesarila v svoji skupini, fantje pa smo kolesarili v skupinah, tako kot na torkovih rundah. Skupina A kolesaril vzmernejšem

Glasovi kolesarji na Vrabčah pri Tonhu / Foto: Slavko Zupanc

tempu, skupina B je nekoliko hitrejša, najhitrejši skupini C in D pa sta se tokrat odločili, da kolesarita skupaj. Grega je pripravil tri trase (47, 61 in 82 kilometrov). Vse trase so vodile najprej čez Vrhe, gričevje, ki leži med Krasom in Vipavsko dolino, skozi Štjak in

mimo Štanjela do Gabrovice pri Komnu, kjer je najkrajša pot zavila neposredno proti Pliskovici. Drugi dve poti pa sta bili speljani do Komna, kjer je ena zavila neposredno proti Gorjanskemu, daljša pa je naredila še dodaten krog skozi Lipo, Kostanjevico

na Krasu, Brestovico pri Komnu do Gorjanskega, skozi Pliskovico v Dutovlje, nato skozi Tomaj, Križ in Štorje do cilja na Vrabčah.

V skupini B smo se odločili za srednjo varianto (61 kilometrov). Ponoči je padlo nekaj dežja in na začetku, čez

Vrhe, je bila cesta v senčnih delih še mokra in zelo spolzka, zato smo vozili zelo previdno, zlasti na delih, kjer se je cesta spuščala. Po spustu smo prišli na glavno cesto, ki pelje iz Vipavske doline na Kras, sledilo je tri kilometre vzpona do Štanjela.

Nadaljevali smo proti Komnu, kjer so bile ceste že suhe. Prvi postanek smo imeli v vasi Pliskovica, ki je menda dobila ime po drobni ptičici, beli pastirci, ki ji domačini pravijo pliska. Tu smo se srečali z dekleti, ki so prikolesarila neposredno iz Komna. Še en postanek smo imeli v Tomaju. V zadnjih šestih kilometrih pa smo se najprej spustili v dolino reke Raše, katere struga je večino leta suha, nato pa se povzpeli do petkilometrskem klancu do cilja na Vrabčah, kjer so nam pri Tonhu pripravili okusno kosilo.

Na koncu smo bili vsi zadovoljni z idejo in organizacijo končnega izleta. Za dobro voljo sta poleg prijetnega druženja poskrbela tudi lepo vreme in dobra hrana pri Tonhu. Zamisel, da podobno zaključimo tudi naslednjo kolesarsko sezono, smo podprli vsi udeleženci.

Petra zaradi volkov mineva potrpljenje

Ovčerejca Petra Žemvo z Bleda mineva potrpljenje. Letos so mu volkovi v treh napadih na pašniku na Bledu in na Stari Pokljuki pokončali petnajst ovc. »Kako naj jih zaščitim pred volkovi, ko pa jih ograja in psi ne zadržijo več?« se sprašuje.

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – Na kmetiji Petra Žemva na Bledu ima ovčereja dolgo tradicijo. Že njegov oče, bil je tudi Peter, je redil ovce, stari oče pa je izhajal s kmetije na Stari Pokljuki, kjer so tudi imeli ovce. Peter je formalno še lastnik in gospodar kmetije, dejansko pa le pomaga sinu Roku, bodočemu prevzemniku kmetije, ki je sicer še študent strojništva. Kmetijo je prevzel pred enajstimi leti, eno

leto pred očetovo smrtjo. Za razliko od očeta, ki je poleg ovc redil še goveda in konje, se ukvarja samo z rejo ovc. Trenutno jih ima skupaj z jagnjeti okrog sedemdeset, a v najboljših časih jih je redil tudi dvesto petdeset. Ovce so avtohtone jezersko-solčavske pasme in so vključene v kontrolo proizvodnosti, ki jo izvaja kmetijsko-gozdarski zavod.

Spomladi jih pase v pet hektarjev velikem ograjenem pašniku v bližini hiše,

na začetku maja jih preseli na Stari Pokljuko, kjer ima na lastnem in deloma najetem zemljišču 12 hektarjev velik pašnik. Pašnik je ograjen z 1,3 metra visoko ograjo, razdeljen je na čredinke, ki so ograjene z žicami električnega pastirja, na pašniku pa so ves čas prisotni tudi štirje šarplaninski psi.

Z ograjo in psi ne odženejo več volkov

Medtem ko so na kmetiji prejšnja leta z ograjo in psi

še uspešno »odbijali« napade volkov na ovce, jim letos to ni več uspevalo. Volkovi so jim vsaj petkrat napadli ovce, trikrat so jim naredili škodo, najmanj dvakrat so jih psi odgnali. Prvi napad se je zgodil že maja na pašniku, ki je le trideset metrov oddaljen od najbližje hiše na Bledu in le par sto metrov proč od obale Blejskega jezera. Čeprav je bilo tisto noč zaradi tekaške prireditve Nočna 10ka precej hrupno, to ni odgnalo volkov. V ograjenem pašniku so pokončali sedem ovc, dve sta bili tako ranjeni, da so ju morali kasneje zaklati, še več ovc je bilo pogrizenih. Dvakrat – 25. avgusta in 22. septembra – so volkovi »klali« drobnico še na njihovem pašniku na Stari Pokljuki. V avgustovskem napadu so pobili tri ovce, v septembrskem prav toliko, več ovc je bilo pogrizenih, nekaj visoko brejih je »povrglo« mrtva jagnjeta. Preostale, ki so preživele napade, na paši niso bile več mirne, nenavadno so se zganile že ob vsaki spremembi na pašniku. Volkovi so sicer še večkrat poskušali napasti, enkrat celo sredi dneva. Ponoči so jih poskušali pregnati tudi s kurjenjem ognja in s prižganimi lučmi, a je bil učinek bolj kratkotrajen, saj

Ovčerejec Peter Žemva / Foto: Cveto Zaplotnik

so se na vse spremembe v okolju hitro privadili.

»Kmetijstvo in zveri ne gredo skupaj«

Peter ob vseh napadih volkov na ovce obupuje in izgublja potrpljenje in voljo do reje ovc, tudi sin Rok je v dilemi, ali je še smiselno vztrajati z rejo ovc. »Tako se ne da več delati, ovce še na pašniku doma za hišo niso več varne,« pravi Peter in se nemočno sprašuje, kako naj jih zaščiti pred volkovi, ko pa jih ograja in psi očitno ne zadržijo več.

»Kmetijstvo in zveri ne gredo skupaj, z volkovi tudi ne bomo izboljšali

samooskrbe. Zdaj napadajo le drobnico, potlej, ko jim je bo zmanjkalo, bodo napadali tudi večje živali – goveda,« pravi Peter in dodaja, da bo država očitno ukrepala šele potlej, ko bodo napadli kakšnega sprehajalca.

Volkov je po Petrovem mnenju na Pokljuki in v okolici več, kot kažejo uradne ocene. Ker nimajo naravnega sovražnika, se hitro razmnožujejo, njihov edini »sovražnik« so lovci, ki pa jih brez državnega dovoljenja ne smejo upleniti. Odkar je volkov več, delujejo v tropih, ki pa so, kot pravi Peter, tudi bolj nevarni in bolj predrzni.

Na kmetiji so po septembrskem napadu volka ovce s pašnika na Stari Pokljuki preselili na ograjeni pašnik v bližini Rečice pri Bledu, kjer pa tudi niso povsem varne pred volkovi.

/ Foto: Cveto Zaplotnik

Inovacije za lažje delo in boljši zaslužek

Inovativni mladi kmet je postal Anton Grobelnik iz občine Žalec, edina kandidata z Gorenjskega pa sta bila Eva in Matevž Jenko iz Reteč pri Škofji Loki.

CVETO ZAPLOTNIK

Šempeter – Zveza slovenske podeželske mladine je v sodelovanju s Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije na sklepnih prireditvah SIP-ovem centru v Šempetru v Savinjski dolini razglasila inovativnega mladega kmeta 2023. Letos se je za laskavi naziv potegovalo šest kandidatov, po oceni

in redijo od 70 do 90 glav govedi, osnovne dejavnosti pa dopolnjujejo z razsekom, zorenjem in predelavo mesa v suhomesnate izdelke. Vse meso in izdelke prodajo v domači trgovinici.

Z novimi izdelki in »prijazno« embalažo

Gorenjsko sta v izboru zastopala Matevž in Eva Jenko s kmetije Pr' Matevž v Rete-

čah pri Škofji Loki, ki sta sicer na spletnem glasovanju dobila največ glasov. V preteklosti so se na kmetiji ukvarjali s prirejo mleka in mesa ter pridelavo krompirja, leta 2011 pa so se z gradnjo novega hleva preusmerili v prirejo mleka. Pred štirimi leti so registrirali dopolnilno dejavnost predelava mleka. Ker je na Gorenjskem že veliko dobrih sirarjev in s tem tudi veliko ponudbe kakovostnih izdelkov, so trgu ponudili nekoliko posebne izdelke, kot so mascarpone, buratta in ročno izdelana domača mocarela. Vse izdelke so ponudili v vračljivi stekleni embalaži. Z novimi izdelki, še posebej so znani po domači mocareli, in z naravi prijazno embalažo so kmalu postali prepoznavni na trgu, v zadnjih letih pa so na kmetiji uredili trgovinico za prodajo domačih izdelkov in tudi izdelkov z okoliških kmetij. Trgovinica je zelo pomembna za neposredni stik s potrošniki, saj si kupci ob nakupih lahko ogledajo tudi kmetijo in živali in se spoznajo z vsakodnevnimi opravili na kmetiji, pravita Eva in Matevž, ki sta zelo aktivna tudi na socialnih omrežjih. Preko

Matevž in Eva Jenko (s hčerko Mojco) na izboru za inovativnega mladega kmeta / Foto: Rok Rakun/ppr.si

profila »lajf.kmetijstvo« potrošnikom prikazujeta tudi celoten sklop opravil »od njihove/iz hleva do krožnika«.

Predsednica za spoštljiv dialog s kmeti

Pomembnost izboru inovativnega mladega kmeta je dajala tudi navzočnost predsednice republike Nataše Pirc Musar, ki se je v slavnostnem govoru zavzela za prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam, za spoštljiv dialog s kmeti in za večji delež domače hrane v javnih naročilih javnih zavodov. »Za naslednje desetletje je po mojem mnenju ključno, da najdemo način, kako pridelati dovolj kakovostne hrane, da bomo manj odvisni od uvoza in ekonomskih pretresov, predvsem pa, da bomo vse to znali in zmogli doseči tudi v izjemno neugodnih vremenskih razmerah,« je med drugim dejala predsednica.

strokovne komisije in spletnega glasovanja je inovativni mladi kmet postal Anton Grobelnik, mladi prevzemnik kmetije Podbornik iz Galicije v žalski občini. Na kmetiji obdelujejo 34 hektarjev kmetijskih zemljišč

čah pri Škofji Loki, ki sta sicer na spletnem glasovanju dobila največ glasov. V preteklosti so se na kmetiji ukvarjali s prirejo mleka in mesa ter pridelavo krompirja, leta 2011 pa so se z gradnjo novega hleva preusmerili v

Obraavnali tisoč petsto kršitev

Kranj – Slovenski policisti so v nedavni nacionalni preventivni akciji Osredotoči se na cesto izvajali tudi poostrene nadzore nad uporabo telefonov in drugih naprav ter opreme (tablice, prenosni računalniki in slušalke), ki motijo voznike motornih vozil, kolesarje in voznike e-skirojev med vožnjo. Kot so sporočili z generalne policijske uprave, so v enem tednu ugotovili 1428 kršitev, povezanih z zmanjševanjem voznikovih slušnih in vidnih zaznavanj ter obvladovanjem vozila, od tega so v 59 primerih izrekli opozorilo. Med vsemi kršitelji je bilo tudi 93 tujcev. Namen akcije je bil opozoriti, da se morajo vozniki med vožnjo osredotočiti zgolj na dogajanje na cesti, saj je odmik pozornosti s ceste, četudi zgolj za kratek čas, lahko izjemno nevaren.

Telefoni motijo voznikovo osredotočenost na promet.

/ Foto: Tina Dokl

Na Bohinjskem jezeru odtrgalo pomol

Ribčev Laz – V petek in v noči na soboto je močan veter v sunkih, ki je ponekod po nižinah dosegal hitrosti okoli 70, v gorah pa več 100 kilometrov na uro, podiral drevesa in odkrival strehe. Po podatkih Uprave RS za zaščito in reševanje je med drugim na Jesenicah drevo padlo čez električno napeljavo ob transformatorski postaji, na Bohinjskem jezeru pa je odtrgalo pomol, ki so ga na brežino potegnili gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Bohinjska Bistrica in ekipa Civilne zaščite za reševanje na vodi in iz vode Bohinj. Bohinjski gasilci in pripadniki Enote za tehnično reševanje Civilne zaščite Bohinj so imeli tudi sicer precej dela z odstranjevanjem podrtega drevja in prekrivanjem poškodovanih ostrišij objektov. O gasilskih intervencijah zaradi močnega vetra so poročali tudi iz občin Kranjska Gora, Kamnik, Domžale, Moravče in Lukovica.

Na tržnici natakara večkrat zabodel z nožem

Medvoški policisti preiskujejo kaznivo dejanje poskus uboja, česar je osumljen 23-letni moški. Policiji se je sam predal dan po storitvi kaznivega dejanja.

SIMON ŠUBIC

Medvode – S Policijske uprave Ljubljana so sporočili, da so v četrtek okoli 20.30 prejeli obvestilo, da je na območju Medvod znani storilec na terasi enega izmed gostinskih lokalov po sporu in prerivanju z ostrim predmetom huje poškodoval 47-letnega moškega.

Po neuradnih podatkih naj bi bil žrtev napadalca natakara v lokalu na medvoški tržnici. Poškodovanemu so takoj nudili pomoč in so ga z reševalnim vozilom odpeljali na Urgentni blok kliničnega centra Ljubljana, kjer je ostal na zdravljenju. Po podatkih policije njegovo življenje ni ogroženo.

Triindvajsetletnik je s kraja dejanja peš pobegnil, policistom pa ga kljub okrepjenemu iskanju ni uspelo izslediti. Osumljenec se je nato naslednji dan sam predal na Policijski postaji Medvode, kjer so mu odvzeli prostost. »Policisti nadaljujejo

Triindvajsetletni osumljenec naj bi z nožem napadel natakara gostinskega lokala na medvoški tržnici. / Foto: Gorazd Kavčič

zbiranje obvestil o vseh okoliščinah kaznivega dejanja, o vseh ugotovitvah pa bo obveščeno pristojno državno tožilstvo,« so pojasnili na Policijski upravi Ljubljana.

Kriminalisti so že v četrtek zvečer opravili ogled kraja

kaznivega dejanja, zavarovali dokaze in nadaljujejo zbiranje obvestil o vseh okoliščinah kaznivega dejanja. Po poročanju časnika Dnevnik so domačini povedali, da naj bi se osumljenec pred napadom na 47-letnika na

medvoški tržnici v bližnjem lokalu glasno sprl z občanom in naj bi z nožem želel napasti njega. Ko naj bi se napotil proti svojemu domu, pa naj bi naletel na nesrečnega natakara, se z njim sprl in ga večkrat zabodel.

V Soteski vadili reševanje poškodovanih pohodnikov

Civilni zaščiti občin Bled in Bohinj sta v soboto v bližini Male hidroelektrarne Soteska izvedli skupno vajo, na kateri so preverili pripravljenost na nesrečo in reševanje na in iz vode in reševanja s pomočjo vrvnih tehnik.

SIMON ŠUBIC

Soteska – Blejci in Bohinjci s skupnimi reševalnimi vajami nimajo posebne sreče, saj jim je v obeh doslej izvedenih vajah zagodlo vreme. Ko so v preteklosti želeli pri Ribnem izvesti vajo

zaježitve nevarnih tekočin na Savi Bohinjki, je reka zaradi slabega vremena narasla, kar je preprečilo izvedbo vaje. Obilno deževje je okrnilo tudi sobotno vajo pri Mali hidroelektrarni Soteska na mejnem območju obeh občin.

»Za vajo v Soteski smo se odločili, ker na tem območju še nikdar nismo preverili postopkov reševanja v primeru večje nesreče, čeprav je tu precej pohodnikov, raftarjev, kajakašev, ko bo zgrajena kolesarska pot, tudi kolesarjev. V takih nesrečah, za zdaj v Soteski k sreči še ni bilo nobene, bi verjetno sodelovale enote zaščite in reševanja obeh občin – Bleda in Bohinja, zato smo se odločili za skupno vajo, s katero želimo pridobiti vsaj nekaj osnovnih izkušenj, da ugotovimo tako pomanjkljivosti kot dobre stvari. Dobrodošlo je tudi, da se člani iz enot in služb obeh občin med seboj bolje spoznajo,« je pojasnil poveljnik Civilne zaščite Bled Jože Smole, vodja vaje. Njen scenarij je predvideval, da je na območju Soteske prišlo do podora skal in drugega materiala, ki je zasul železniško progo in poškodoval skupino pohodnikov, ki je hodila

po nemarkirani poti na levem bregu reke. V mimovozečem kombiju na desnem bregu reke je voznik zaradi nepazljivosti in opazovanja nesreče zapeljal v strugo Save Bohinjke. Ob tem se je nekaj potnikov rešilo, nekaj pa je pogrešanih.

Prvotno so načrtovali, da bodo v okviru vaje izvajali tudi aktivnosti s čolnom na Savi Bohinjki in potapljači, a je zaradi deževja v noči na soboto reka precej narasla in postala deroča. Zaradi varnosti udeležencev so se odločili, da ta del vaje odpovedo. »Vedno najprej ocenimo varnostne razmere in se odločimo, kaj lahko naredimo. V situaciji, kakršna je današnja, bi verjetno tudi ob pravi nesreči iskanje pogrešane v vodi prestavili na kasnejši čas, da bi reka upadla in se umirila,« je povedala Meta Zupančič, vodja reševalne enote Društva za podvodne dejavnosti Bled. Na vaji je sodelovala tudi enota

V vaji so sodelovali tudi gasilci-bolničarji iz Stare Fužine in Zasipa. / Foto: Gorazd Kavčič

za reševanje na vodi Civilne zaščite Občine Bohinj.

Glavnino aktivnosti so tako na sobotni vaji izvedli gasilci iz gasilskih društev Bled, Bohinjska Bela in Nomenj, ekipi za prvo pomoč Prostovoljnega gasilskega društva Zasip in Stara Fužina, skupina za postavitev mobilnega repetitorja Gasilske zveze Bled - Bohinj

ter društvi Gorske reševalne službe (GRS) Bohinj in Radovljica. Gorski reševalci so imeli nalogo, da z levega brega Save Bohinjke na desni breg transportirajo štiri poškodovane pohodnike. V ta namen so postavili tirolsko žičnico, je pojasnil Robert Klančar, inštruktor gorskega reševanja iz GRS Bohinj.

Gorski reševalci iz Bohinja in Radovljice so s pomočjo tirolske žičnice na nasprotni breg Save Bohinjke prenesli štiri poškodovance. / Foto: Gorazd Kavčič

RAZVEDRILU

GG

V FINALU DVE GORENJKI

Na Brdu so gostili tudi izbor World Top Model Slovenia 2023. Naziv najlepšega slovenskega top modela je osvojila Primorka, v finalu pa smo imeli tudi Gorenjci dve predstavnici: Nežo Klemenčič in Hano Agović.

Alenka Brun

Kongresni center Brdo je nedavno gostil nekajdnevni ART Expo Ljubljana, največji mednarodni umetniški bienale v Sloveniji. Dogodek, v okviru katerega so se predstavili domači in tuji umetniki, združuje umetniški svet s poslovnim ter tako omogoča nov prostor za razvoj kulture. Tudi spremljevalni program je bil pester – vse od koncertov in okroglih miz do modnih revij.

Svetovni top model 2023

Tisto soboto, pred zaključkom ART Expa Ljubljana, so na Brdu na prireditvi World Top Model Slovenia 2023 izbrali najlepší domači top model. To je postala 179-centimetrov visoka 20-letna Primorka Valentina Vatovci. Mesto prve spremljevalke je osvojila Anita Švajger z Vrhnike, naziv the look world top model pa Nina Vinšek iz Koroške.

Zmagovalka Valentina Vatovci bo decembra odpotovala v Monte Carlo, kjer se bo potegovala za denarno nagrado dvesto tisoč evrov ter letno pogodbo za delo v modnem svetu v Milanu, Parizu in New Yorku. Valentina Vatovci pravi, da zmage ni pričakovala, tako da je bila kar malo presenečena. Zaveda se, da pot do uredniških sanj ni enostavna, da bo treba vanjo vložiti kar nekaj truda. Zdaj jo čaka delovno obdobje, na koncu poti pa

Hana Agović / Foto: Luka Rebol

se vidi v vlogi modela in manekenke, zato bo na njej tudi vztrajala.

Petič pri nas

Kaly Kolonič pojasni, da je izbor za svetovni top model edini tovrstni izbor pri nas in hkrati najprestižnejši na svetu. Pripravljajo ga že 33 let. »V Sloveniji je potekal petič in iz leta v leto zanimanje zanj narašča, vzporedno pa tudi za našo Modeling Akademijo – šolanje za modele od šestega do sedemdesetega leta.« Pojasni tudi razliko med izborom za svetovni top model in recimo mis. »Svetovna organizacija World Top Model ima zelo visoka merila. Izbira se model, kar pomeni, da morajo biti tekmovalk visoke vsaj

Neža Klemenčič / Foto: Luka Rebol

170 centimetrov, imeti morajo postavbo modela, lep tonus kože, pravilno držo, obvladati morajo poziranje in hojo po modni brvi. Tiste, ki tovrstnih izkušenj še nimajo, to naučimo v naši Modeling Akademiji. Šolanje pa je sicer namenjeno vsem, ki bi jih to zanimalo, ker Modeling Akademija v nasprotju z izborom nima omejitvev, kjer je treba slediti pravilniku svetovne organizacije World Top Model. Akademija je pravzaprav nastala iz potrebe, ker obstajajo modeli, ki imajo prihodnost, si želijo sodelovanja na različnih modnih revijah in pri snemanjih, a recimo niso dovolj visoki.« Ker pa je tudi zanimanja za sam izbor veliko, so tudi že odprli prijave

za kasting za World Top Model Slovenia 2024.

Zanimiva izkušnja

Med letošnjimi finalistkami sta bili tudi dve Gorenjki: Neža Klemenčič, 27-letna in 171 centimetrov visoka Tržičanka, ter Hana Agović, 16-letna ter 173 centimetrov visoka Jeseničanka.

Prva se je na izbor prijavila, ker si je želela najboljše modne izkušnje v Sloveniji. »Priprave so bile izjemne, 'stajlingi' naravnost božanski, ekipa zelo utečena in prijazna, fotografije pa so nastajale v prelepem ambientu Rimskih term.« Klemenčičeva se je tudi zelo veselila finalnega izbora, a si je nekaj dni prej zvila nogo in se ga ni mogla udeležiti. Pove, da je kar malo razočarana, saj si je res želela sodelovati. Všeč pa ji je tudi sam koncept izbora, ker ni klasično lepотно tekmovanje. »Pot se po tekmovanju ne konča. Z njim se praktično vse skupaj šele začne,« meni.

Hana Agović pa je srednješolka, ki je že pred dvema letoma resneje razmišljala o svetu manekenstva, saj ji je bil od nekdaj všeč. Tokratno sodelovanje na izboru je bila njena prva tovrstna izkušnja in bila je fantastična, pravi. »Hotela sem nekje začeti in ravno v pravem trenutku sem videla na Instagramu objavo za tekmovanje. Spoznala sem tudi veliko novih ljudi, z drugimi dekletki sem se imela super. Pohvale, ki sem jih prejela, so me le še dodatno motivirale. Celotno izkušnjo lahko opišem kot zabavno in vredno!«

EKO ŠKRNICL NA NOVEM NASLOVU

Alenka Brun

Prejšnji teden je uradno odprtje v Kranju doživel novi Eko škarnicl. Ob tej priložnosti je Petra Kordež v novo trgovino povabila na večerno druženje, na katerem so se zbrali njeni najbližji, zaposleni ter tisti, ki so pomagali, da je nova trgovina privlačna, uporabniku prijazna, prostorna, a še vedno daje občutek domačnosti.

Carnium Botanicals. Da jih bomo lahko umestili v trgovino, bomo potrebovali dodaten prostor. Poleg tega želimo dati priložnost in prostor ekološki naravni kozmetiki, ki jo imamo že v ponudbi, ter izbiro še obogatiti. V našem novem Eko škarniclu pa se najde še dovolj prostora za kvalitetno ekološko brezglutensko prehrano, rastlinske napitke brez sladkorja, čaje in pripomočke za krepitev zdravja,« na kratko pojasni gonilna sila trgovine, idejna mati Eko škarnicla

Miha in Petra Kordež, gonilna sila Eko škarnicla / Foto: Alenka Brun

V trgovini Eko škarnicl so na voljo njihova lastna, v Kranju proizvedena prehranska dopolnila Carnium Botanicals.

Sedem let in pol je ekološka trgovina Eko škarnicl domovala na Koroški cesti v Kranju, sedaj nadaljuje svojo zgodbo v nakupovalnem središču Planet Kranj na skoraj dvakrat tolikšni prodajni površini. »Nahajamo se v samem središču dogajanja, najdete nas prav v pritličju,« nam Kordeževa prijazno pokaže novo pridobitev. »Razlog selitve je bil predvsem večji prostor, ki smo ga potrebovali. V prihodnje načrtujemo razvoj novih produktov v liniji prehranskih dopolnil

Petra Kordež, ki je na družino tudi nagovorila obiskovalce, se zahvalila slehernemu posamezniku, ki je ali bo del zgodbe Eko škarnicla, prisotni, zlasti njeni domači, pa so ji namenili velik aplavz. »Zaupanje naših strank in njihovo zadovoljstvo za nas predstavlja neprecenljivo vrednost,« nam je še zaupala; ter tik preden smo se poslovili, izkoristila priložnost in v novi Eko škarnicl povabila tudi tiste, ki ga še ne poznajo. »Z veseljem svetujemo tako pri prehranskih dodatkih kot tudi pri naravni negi kože in las. Mimogrede pa boste lahko svojo kuhinjsko omaro dopolnili še z živili za zdrav zajtrk, malico, kosilo ali večerjo,« je še dodala.

Ženska zasedba trgovine Eko škarnicl: Saša Klun, Kaja Marčun, Tjaša Konec in Nina Blejč / Foto: Alenka Brun

Ekipa Osnovne šole 16. decembra Mojstrana si je prikuhala zlato priznanje in udeležbo na državnem tekmovanju.

/ Foto: arhiv šole

PESMI MLADIH

Moj kuža

Pravijo,
da vsak pes
ima kosmata ušesa.

Moj kuža
je priden,
včasih samo dirka,
včasih pa je len.

Ima štiri tačke,
mačke so mu izziv.
Vedno ne zmaga,
le zarenči.

Lepa pesmica. Še lepše pa je zavedanje, koliko nam lahko pomeni žival in kako lepo nam znajo to ljubezen vračati. Škoda, ker ne znajo govoriti v našem jeziku. A jih vseeno razumemo – in one nas. **Meta**

Ko gremo
na obiske ali izlet,
je prvi,
ki v avtu prostor zasede,
a s tem
ne naredi zmede,
saj ga poznamo
in vsi ga radi crkljamo.

Ima kosmata ušesa,
lep navihan rep
in je najboljši prijatelj.
Jaka

VIHTELI KUHALNICE

Med najboljših deset osnovnošolskih kuharskih ekip, ki se bodo pomerile na državnem tekmovanju Zlata kuhalnica, sta se uvrstili tudi osnovni šoli Škofja Loka – Mesto in 16. decembra Mojstrana.

Mateja Rant

Tekmovanje v kuhanju za osnovnošolce je že štirinajsto leto zapored pripravila Turistična zveza Slovenije (TZS) v sodelovanju s Turistično gostinsko zbornico Slovenije in Društvom kuharjev in slaščičarjev Slovenije. Na ta način želijo osnovnošolce navdušiti za kuharske in gostinske poklice. »Letošnje tekmovanje je še posebej aktualno, saj v gostinstvu in turizmu kronično primanjkuje kadrov.« Regijska tekmovanja za zlato kuhalnico so potekala med 27. septembrom in 12. oktobrom, državno tekmovanje pa bo predvidoma 14. novembra v Novi Gorici v okviru Gostinsko-turističnega zbora Slovenije in prireditve Dnevi slovenskega turizma.

Osnovnošolci iz 49 osnovnih šol so letos pripravljali mineštro, pirine palačinke s sadno-skutnim nadevom in

brezalkoholni hladni napitek z okusom vrtnic. Ob zaključku tekmovanja so jedi servirali in jih ob pogrinjku predstavili ocenjevalni komisiji. Med desetimi ekipami, ki so najbolj navdušile komisijo in si tako prislužile udeležbo na državnem tekmovanju, sta bili tudi dve ekipi gorenjskih osnovnošolcev. Osnovno šolo Škofja Loka – Mesto so zastopali Benjamin Klobučar, Oskar Peternel, Jure Gaber in Iva Kelner. »S prefinjenim okusom praznične čorbe, božanske sladice in rožnega napoja so zmagali med gorenjskimi šolami.« jih je pohvalila njihova mentorica Katarina Peternelj. Priznala je, da so njeni mladi kuharji že pred odhodom na regijsko tekmovanje razmišljali o državnem tekmovanju. »Rezultati na regijskem tekmovanju so potrdili, da morajo mladi verjeti vase, si zaupati, mentorji pa jih moramo pri tem podpirati.« Zavedajo se, da se bodo morali na državnem tekmovanju še bolj

Na regijskem tekmovanju je najbolj navdušila ekipa Osnovne šole Škofja Loka – Mesto. / Foto: arhiv šole

potruditi, saj sta mineštra in rožni čaj doma prav v Novi Gorici, kjer bo potekalo tekmovanje. Na Osnovni poli 16. decembra Mojstrana pa so si zlato priznanje na regijskem tekmovanju prikuhale Gabriela Anakiev, Agata Petrič, Pia Italo in Nika Dovžan Karahodžić. Po njihovi zaslugi bodo sirkova mineštra, pirine palačinke s skuto in malinami ter napitek iz šipka in vrtnic zadišali še na

Primorskem. Na tekmovanje so se po besedah njihove mentorice Jerce Bogataj pripravljale v okviru turističnega krožka. Preizkušale so različne recepte in jih sproti prilagajale, če jim ni uspelo. »V motivacijo so nam bili komentarji kuharjev ocenjevalcev na regijskem tekmovanju. Upamo, da izboljšamo oceno regijskega tekmovanja.« se že veselijo nastopa na državnem tekmovanju.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKJE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKJE

SKI AMADÉ IN SALZBURGER SPORTWELT

AVSTRIJCI NA OBISKU (2)

Alenka Brun

Njihova smučišča sicer običajno obratujejo od novembra do sredine aprila. Tudi letos so predvidevanja za zimo dobra. »Ker je toliko prog, lahko uporabniki vozovnice teoretično smučajo vsak dan v drugem kraju,« je pojasnila tiskovna predstavnica Ski amadé Sophie Klausner.

V nadaljevanju smo izvedeli tudi marsikaj o »instagramabilnih« točkah, produktu, ki so ga poimenovali Sensations. V bistvu gre za najbolj prepoznavne točke na smučiščih. Obstaja tudi aplikacija, ki vodi od ene do druge, tako da jih ni težko najti, gostom pa predstavljajo tudi neke vrste izziv, saj tisti, ki jih obiščejo, s pomočjo QR kode to zabeležijo in lahko na koncu osvojijo bogate nagrade. Na kratko: gre za najbolj prepoznavne

ali všečne točke za objavo na spletnih portalih, kot je recimo Instagram.

Nekaj besed je Klausnerjeva namenila tudi bogati ponudbi snežnih dogodkov – glasbenim, športnim in kulinaricnim. Tako se na primer v decembru ob odprtju smučarske sezone v središču Schladming - Dachstein obeta velik (dvodnevni) koncert znanega glasbenika Robbieja Williamsa.

Mimogrede smo slišali tudi nekaj besed na temo kulinaricnih doživetij, na predstaviti pa so nam pripravili tudi pravo avstrijsko kosilo. »Kot v kočah na naših smučiščih,« so povabili nanj. Kosilo je bilo samopostrežno, izbirali pa smo lahko med piščancem po dunajsko, znamenitimi Käsespätzle, ki bi jih lahko opisali kot nemško-avstrijske sirove testenine, krompirjevo solato, bučno juho ter jabolčni zavitek, seveda v družbi vaniljeve kreme.

V mreži Ski amadé na ljubitelje kulinarike namreč

niso pozabili. Tako recimo od 9. do 16. marca 2024 združujejo smučarske in vinske užitke, saj se bodo takrat predstavila najboljša avstrijska vina, organizirajo pa tudi najvišje ležečo tržnico v Avstriji. Zanimivo doživetje je zagotovo festival butičnega piva v regiji Hochkönig in podobno.

Predstavnika obeh združenj, tako Ski amadé kot Salzburger Sportwelt, sta spregovorila tudi o ponudbah za ciljne skupine, posebno pozornost posvečajo družinam – zlasti številnim in tistim z majhnimi otroki. Na predstaviti pa nas je vse prisotne zanimala zlasti cena dnevne vozovnice. Ta je seveda višja od lanskoletne, usklajena s sedemodstotno inflacijo. V povprečju dnevna vozovnica stane sedemdeset evrov, ob tem pa sta predstavnika tudi še enkrat poudarila, da bo cenejša, če nakup opravite po spletu.

Krompirjevo solato poznamo tudi pri nas, vendar jo Avstrijci pripravijo v svoji različici – tudi z veliko svežega drobnjaka. Na fotografiji solati delajo družbo piščančji »dunajčki«. / Foto: Alenka Brun

Priljubljeni jabolčni zavitek z vaniljevo kremo / Foto: Alenka Brun

Käsespätzle / Foto: Alenka Brun

(Konec)

PRAZNOVANJA

ČE BO ZDRAVJE, SE KMALU SPET SNIDEJO

Nedavno srečanje nekdanjih preddvorskkih sošolcev, danes starih osemdeset let, je minilo v prijetnem vzdušju.

Alenka Brun

Takole je zapisala Anica Celar Gorza: »Pisalo se je leto 1943. V teh težkih časih se je v Preddvoru in okoliških vaseh rodilo kar precej otrok. Ko smo leta 1950 prvič sedli v šolske klopi, nas je bilo za dva razreda. Leta so tekla. Končali smo osnovno, potem še poklicno in srednjo šolo, nekaj jih je zaključilo tudi fakulteto. Razkropili smo se po vsej Sloveniji, mnogi smo ostali v preddvorski občini, nekateri so nam pobegnili tudi v tujino.«

V nadaljevanju je povedala, da so se prvič srečali, ko so dopolnili štirideset let, potem petdeset in šestdeset, ko so se dogovorili, da se srečajo vsakih pet let – in tako je tudi bilo.

Srečanje nekdanjih preddvorskkih sošolcev, danes starih osemdeset let / Foto: osebni arhiv

Letos so se zbrali 6. oktobra, in sicer v gostilni Logar v Hotemažah. »Poslali smo 29 prijaznih vabil, srečanja pa se udeležilo 18 sošolcev. Vsi smo bili dobro razpoloženi.

Prijetno smo pokramljali, obujali spomine, tudi zapeli smo. Za smeh je poskrbela sošolka Polonca.«

Tokrat se niso pogovarjali o naslednjem srečanju,

a Anica Celar Gorza meni, da ne bodo spet čakali pet let. »Če nam bo zdravje služilo, se bomo verjetno srečali prav kmalu,« je sklenila.

Novorojenčki

V kranjski porodnišnici se je v minulem tednu rodilo 20 novorojenčkov, med njimi 8 deklic in 12 dečkov. Najtežja je bila tokrat deklica s 4280 grami. Tudi najlažja je bila deklica, tehtala je 2346 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 9 novorojenčkov, od tega je bilo 7 dečkov in 2 deklici. Najtežji je bil deček, ki je ob rojstvu tehtal 4050 gramov, najlažja pa deklica, ki ji je tehtnica pokazala 2700 gramov.

Mladoporočenci

Dne 14. oktobra 2023 sta se na Bledu poročila Matevž Jelenko in Maja Brdnik, na Šobcu pa Jaša Brodar in Karin Kovačič.

www.gorenjskiglas.si

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Operacija kolkov«

Spoštovani, sem letnik 1962 in sem v čakalni vrsti za operacijo kolkov. Zanima me, kdaj bom na vrsti in kako bo z mojim gibanjem po operaciji.

Spoštovani, operirani boste po mojem mnenju enkrat v sredini ali na koncu prihodnjega leta. Neka mlajša oseba vam bo pri tem pomagala, lahko gre za medicinsko sestro, ki vas bo ob odpovedi nekega drugega pacienta predčasno pozvala na operacijo. Zgodilo se bo povsem nepričakovano in vas bo precej presenetilo. Vendar brez skrbi, operacija se bo odlično iztekla in vaš kolk bo kot nov. Smučali sicer ne boste več toliko in z nekate-

rimi zahtevnimi športi, ki jih omenjate, se tudi ne boste mogli več ukvarjati, toda še vedno vam bo ostalo veliko drugih dejavnosti, ki jih boste lahko izvajali. Saj veste, kako pravijo: ko življenje zapre ena vrata, odpre druga, če že ne vrata, pa vsaj okno. Brez skrbi, glede operacije bo vse v redu in še naprej boste kleni in čili, kot ste bili doslej. Srečno in zdravo.

»Parcela«

Imam vprašanje glede dediščine oziroma parcele. Parcela je bila v lasti daljnega strica, ki nima drugih potomcev, zato sva bratrancem (četrti koleno) edina dediča. Parcela bo zaidljiva in kot taka bo precej

vredna. Zanima me, kdo jo bo podedoval.

Bodite no pametni in se odmaknite od tega pričkanja. Kot veste, ničesar ne nesemo s seboj na drugi svet, zato se nikar ne ravšajte za to parcelo. Videti je, da vam gre čisto dobro in da dodatnih sredstev za življenje ne potrebujete, zato lahko parcelo mirno prepustite sorodniku. Naj vas še potolažim, da ta parcela ni to, kar je videti na prvi pogled. Z njo bo še precej sitnosti in težav in tudi ta zazidljivost še ni samoumevna. Za časa vašega življenja od te parcele ne bo koristi. Srečno.

»Novo poglavje«

S prijateljico razmišljava o skupnem poslu, v katerega bi vložili vsaka podobno vsoto denarja. Zanima me, kako nama bo šlo.

Pozdravljeni. Nikakor vam ne bo šlo. Žal v tem sodelovanju ne vidim skoraj nič dobrega

in vam ga tudi odsvetujem, saj boste ostali brez denarja. To ne pomeni, da je z vašo prijateljico karkoli narobe. Niti slučajno ni tako. Sta prijateljici, ne poslovni partnerki oziroma dve osebi, ki bi lahko skupaj vodili posel. K temu sta pristopili z različnimi nameni. Vi konkretno zato, ker si ne upate začeti in peljati posla sami, ona najverjetneje zato, ker nima dovolj denarja, idej, delovnih navad. Sami tudi že opažata, da so vajine zamisli, kako na tej skupni poti voditi stvari, precej različne, pa še začeli nista. Tudi kasneje ne bo drugače, samo naporneje bo vse skupaj postajalo, zato je mogoče bolje, da se tega niti ne lotite. Žal mi je, da vam moram to povedati, toda bolje zdaj kot pa kasneje, ko vas bo bolelo tudi finančno, pa še prijateljico boste izgubili. Odkrito se pogovorita in zaključita ta projekt. Lep pozdrav.

Prikolesaril v šestdeseta

Ko je Tanja Nežmah Dolinšek pred dobrimi tremi leti srečala abrahama, rojstnodnevnim presenečenjem ni bilo videti konca. Nedavno pa so na balkonu iste hiše v Trbojah izobesili plakat, s katerega razberemo, da je njen soprog Vinko Dolinšek praznoval šestdeseti rojstni dan. Seveda dan pred rojstnim dnevom brez t. i. ofiranja ni šlo – razveselila sta ga vnuk na harmoniki in vnukinja, ki mu je zapela. Glavna krivca za plakat pa sta njegova sin in hči. Rojstni dan je slavljenec praznoval pri Parizarju, za torto je poskrbela njegova dvanajstletna vnukinja – Vinko ima namreč že štiri vnuke. Najbolj pa je znan po tem, da je strasten rekreativni cestni kolesar, član znanega ŠD Bam. Bi. Na tem mestu pa mu vsi domači še enkrat izrekajo vse najboljše in mu sporočajo, da ga imajo radi.

LAŽJI SUDOKU

4	1				5	6	
			6	7			9
	5	9	3		7	8	2
		6	9				5
3			4	8			7
7				6	3		
1	6	3			9	2	5
5				8	1		
	2	8				7	1

Rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	8	7	6	5	4	3	2	1
8	9	2	1	3	4	5	6	7
7	6	5	4	3	2	1	9	8
6	5	4	3	2	1	9	8	7
5	4	3	2	1	9	8	7	6
4	3	2	1	9	8	7	6	5
3	2	1	9	8	7	6	5	4
2	1	9	8	7	6	5	4	3
1	9	8	7	6	5	4	3	2

TEŽJI SUDOKU

2		8	6				
1		9		8	5		7
5					6		1
8			2				
	4	7			2	5	
				6			4
9		1					3
7			4	5		1	8
					3	9	

Rešitev:

2	3	4	5	6	7	8	9
9	8	7	6	5	4	3	2
8	9	2	1	3	4	5	6
7	6	5	4	3	2	1	9
6	5	4	3	2	1	9	8
5	4	3	2	1	9	8	7
4	3	2	1	9	8	7	6
3	2	1	9	8	7	6	5
2	1	9	8	7	6	5	4
1	9	8	7	6	5	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

EcoSija d.o.o.
Poljska pot 4, 4248 Lesce
T: 04 533 67 64
www.ecosija.com

Sveče EcoSija - dolgogoreče sveče lepega videza na tekoči vosek, elektronske in solarne

VISOKA ELEGANCA IN LEP VIDEZ

SVEČE NA TEKOČI VOSEK
NAJBOLJ PRILJUBLJENE!

- gorijo od 14 do 20 dni
- živ plamen po ugodni ceni
- možnost menjave plastenke 1,0L s tekočim voskom ali vložka 1,4L

ELEKTRONSKE SVEČE

- gorijo 75, 90 ali 180 dni
- različnih oblik - novost ANGELČEK
- plameni vidni tudi pri sončni svetlobi
- možnost menjave baterij

SOLARNE SVEČE

- gorijo 3 leta
- nove oblike in barve (svetlikajoča, biserna)
- neopazni pokrovčki

Svojim najdražjim prižgite lepe, dolgogoreče sveče EcoSija

Na voljo v vseh trgovinah Spar, Interspar, Mercator, Tuš, Jager, Vrtni centri Kalie, Kompas Shop, ...

Prižgite svojim najdražjim izredno lepe, dolgogoreče sveče EcoSija, ki so danes v visokem trendu.

Srečno izdelane, s srcem prižgane sveče EcoSija.

SESTAVIL: F. KALAN	MUSLI- MANSKI TEOLOG	UMETNA VOLNA IZ KAZEINA	PISEC IN SCENARIST HUNTER	ŠPELA ORAŽEM	TEKOČINA V OŽILJU	ITAL. IGRALKA (SOPHIA)	PEVEC ŠERFEZI	NIKEJ	PEVKA FRECE	RANJENJE	PARNI ORGAN VIDA	GLAVNO MESTO KAZAH- STANA	VRHNJE PLETENO OBLAČILO	ACETATNA CELULOZA
SLOVENSKI GLASBENIK (A. K.)											DELAVEC V PEKARNI	MOŠKI PEVSKI GLAS	VRTNA RASTLINA TRAVA DRU- GE KOŠNJE	13
JAVOROV LES					2						ANATOLIJ (KRAJSE)		POVEČAN TOK REKE	
PEVKA DEŽMAN				REKA V GRČIJI				FINSKO JE- ZERO, ENARE	20			ALDEHID OCETNE KISLINE		PETER AMBROŽ
PEVKA TURNER				MODEL VO- ZILA SEAT				LESEN PLUG						ZNOJ, STEZA
OSCAR TORRES			RANO- CELNIK								18		NAŠA PISA- TELJICA (ELA)	
UMIVALNA SKLEDA			KUHANA MESNA JED								MODEL VO- ZILA OPEL		SOL OCETNE KISLINE	17
PEVKA MORIS- SETTE						19	VULKANSKI IZMEČEK					2. IN 4. VOKAL		
ABDERIT AČINSK APANAJA ETANAL SAVEL	PREVOZNIK S ČOLNOM	ZAČIMBNA RASTLINA					MUSL. POST- NI MESEC							
SL. VESLAČ (IZTOK)		OSMI INTERVAL		IGRALKA GARDNER			JADRANSKI POLOTOK			7				ZAČETEK DIRKE
LIŠP				EGIPČAN- SKI BOG			VELIKA OS							11
LEV TROCKI		REKLAMA V ČASNIKU												
ČRNO ZLATO		MUSLIMAN- SKA ČEPIKA												
STARO- RIMSKI POZDRAV														
ETIOPSKI KNEZ				NEKDANJI ZGALEČ APNA										

Nagrade: tri trajnostne solarne sveče Avra, ki gorijo tri leta

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. Lahko pa rešitev pošljete tudi po elektronski pošti. To storite tako, da z mobilnim telefonom fotografirate kupon z geslom in ga pošljete na naslov križanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Rok za oddajo je petek, 3. november 2023.

	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	

GORENJSKI GLAS	KUHINJSKA POSODA	FEVDALNI PODLOŽNIK	ELEMENT REZANJA	OPOJ	CMERA	ENAKI ČRKI	OMEJENEC	ZABAVA (ZARG.)	MESTO V RUSIJI	DOLENJSKO SMUČIŠČE	FENIČAN- SKA BO- GINJA		
GATER					4								
VODITELJ NA PLANET TV (K. B.)										22			
POLŽ BREZ HIŠICE						DRSALNICA (ZASTAR.)							
EVA ČERNE		14	SLOV. SMU- ČARKA (TINA)					KOVICA, ZAKOVICA					
OBLIKA IMENA DANICA			AFRIŠKA ZIVAL					BODEČ PLEVEL			ENA OD CELIN		
ČEŠKA PRITRDIL- NICA						ORANŽADA	DELAVEC V TISKARNI				FARMAR NA RANCU		
GORENJSKI GLAS	SLIKARSKA DELAVNICA	KLAVIRSKA SKLADBA								FRAN ALBREHT	3		
AZORSKO OTOČJE		ŽIVALSKI KROG			5			SIVA INDUS- TRIJSKA MEGLA	IME VEČ GRADOV V SLOVENIJI				
PRJNI KOŠ (ANAT.)								DEL KO- LESARSKE DIRKE	MANJ KOT ENA				
ARHITEKT MIHEVC						NOVI SVET			10				
TEKMOVAL- NO ZDRU- ZENJE						VLAĐARSKI PREJEMKI	REŽISER VAVRA						
JURE APIH	21		MASLEN KRUIH				REKA V MONGOLIJI				PEVKA VILER	ZDRAVILNA RASTLINA	
TV ZASLON			IGRALEČ ŠERBEDŽIJA					SKAKALEC PREVC				15	
GORENJSKI GLAS	MUCENEC		VETRNI JOPIČ				6				LUKA MODRIČ		
KRAJ V GORIŠKIH BRDIH			MORAL- NOST								GR. JUNAK, AJAS		
TELO ZA TEHTANJE													
OPARJE- NINA					16			SLIKAR ZAFRED					
								DENARNI FOND					

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Osteotlon v Žireh

Žiri – Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj in Krajevna knjižnica Žiri vabita na prireditve, namenjeno ozaveščanju širše javnosti o osteoporozni. Združuje tri dejavnosti, ki so pomembne za preprečevanje bolezni: gibanje, seznanjanje in predstavitev zdrave prehrane. Program, ki bo v čitalniških prostorih potekal od 14. do 17. ure, vključuje tudi ultrazvočne meritve kostne gostote na petnici. O preventivi bo predavala dr. Barbara Hrovatin (ob 15. uri). Predstavitvena vadba bo ob 16.30 in 18.30 v športni dvorani za borilne veščine. Vsi dogodki in meritve so brezplačni.

Pripovedovalski večer v soriškem govoru

Sorica – V četrtek, 26. oktobra, ob 18. uri bo v mali dvorani kulturnega doma v Sorici Pripovedovalski večer v soriškem narečnem govoru, ki bo skozi zgodbe iz vsakdanjega življenja ljudi, živečih na soriškem območju, seznanil z nastankom in razvojem govora. Program bosta sooblikovala ddr. Miha Markelj in Katja Mohorič Bonča, za glasbeno spremljavo bosta poskrbeli Loti Gasser in Kristina Kejžar.

Narodne v sliki, pesmi, plesu in besedi

Podbrezje – Kulturno društvo Tabor Podbrezje vabi na jubilejno, deseto prireditev Narodne v sliki, pesmi, plesu in besedi, ki bo v soboto, 28. oktobra, ob 19. uri v Kulturnem domu v Podbrezju. Domači in gostujoči likovniki se s svojimi deli pridružujejo kulturnim dogodkom, ki so letos posvečeni 140. obletnici rojstva Maksima Gasparija in 100. obletnici smrti Ivana Tavčarja. Na prireditvi bodo likovno ustvarjanje predstavili z besedo ter dopolnili z glasbo, pesmijo in plesom.

IZLETI

Na Jelenk prvi četrtek v novembru

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da bo planinsko-pohodniški izlet na Jelenk, ki je 19. oktobra zaradi dežja

Nagrajenci nagradne križanke iz **Gorenjskega glasa št. 81** so: **Viktor Pungartnik** iz Cerkelj, **Toni Kavčič** in **Marjan Uršič**, oba iz Kranja. Geslo je bilo **Ovrednotenje prašičjega mesa**. Nagrajenci nagradne križanke iz **revije Jurij 3** pa so: **Nataša Pavlinič** iz Šenčurja, **Viktor Bizjak** iz Šenčurja in **Bernarda Vodnik** iz Kranja. Geslo je bilo **Vrednost in pomen lokalnih zgodb**. Nagrajencem iskreno čestitamo!

SEDEM zlomljenih vrtne
IVAN SIVEC

Sedem zgodb izpod peresa priljubljenega pisatelja Ivana Sivca. Sedem grenkih usod s toplimi žarki svetlobe: Vojko Gašperut, Jože Okoren, Darko Đurić, Anka Vesel, Damjan Pekljar, David Razboršek in Benjamin Žnidaršič. Preberite njihove zgodbe in spoznali boste, da so naše vsakdanje težave v resnici tako majhne.

208 strani, trda vezava

15
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

odpadel, v četrtek, 2. novembra, če bodo ustrezni vremenski pogoji.

OBVESTILA

Program medgeneracijskega sodelovanja

Šenčur, Naklo – V Domu krajanov Šenčur bo v sredo, 25. oktobra, družabno popoldne ob igranju tombole z začetkom ob 16.30. Isti dan ob 17. uri bo v Medgeneracijskem centru Naklo kulinarčna delavnica; udeleženci bodo naredili zavitek iz maslene buče. Za oboje so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Kuharska delavnica in počitniške dejavnosti

Stara Fužina, Bled – V Centru TNP Bohinj bo v petek, 27. oktobra, ob 17. uri delavnica Kuhajmo po bohinjsko (za odrasle). Obvezne so prijave na info.bohinjka@tnp.gov.si do 25. oktobra oziroma do zapolnitve mest. V času jesenskih počitnic bodo v Centru TNP v Stari Fužini ter v Infocentru Triglavsko roža Bled brezplačne počitniške delavnice za otroke, in sicer 30. in 31. oktobra. Prijave so zaželenes vsaj en dan pred delavnico. Več informacij je na spletni strani tnp.si.

PREDAVANJA

Potopisno predavanje – Palestina

Naklo – Turistično društvo Naklo v torek, 24. oktobra, ob 18. uri vabi v Gostilnico Kresnik, kjer bo Lovro Jecl predstavil Palestino.

O deblaku in razvoju vegetacije

Bled – V Info centru Triglavsko roža bo v sredo, 25. oktobra, ob 19. uri predavanje Andreja Gasparija o zgodnesrednjeveškem deblaku iz Blejskega jezera in arheoloških odkritjih na območju potopljenega ledeniškega obrusa pri Želečah, v nadaljevanju večera pa bodo predstavljeni rezultati raziskave jezerskih sedimentov.

Motivacijsko predavanje na Primskovem

Primskovo – V četrtek, 26. oktobra, ob 19. uri bo v Domu krajanov Primskovo motivacijsko predavanje z naslovom Mehko srce – dober razum; dober, a ne naiven. Predaval bo Andrej Pešec, celostni psiholog, pedagog in trener. Vstop bo prost.

www.gorenjskiglas.si

GG
IZLET // 16. novembra 2023

MARTINOVANJE V DEŽELI BELIH BREZ

Vabimo vas na izlet v Belo krajino. Ogleдали si bomo letalo DC3, spomin na čas druge svetovne vojne. Nato se bomo sprehodili skozi Metliko in pot podaljšali do Rosalnic, kjer si bomo ogledali znamenite Tri fare, romarski kompleks treh gotskih cerkva. Naš naslednji cilj bo na Radovici v OŠ Brihtna glava, kjer si bomo ogledali novo stand-up komedijo Trdoživa Belokranjka. Nato se bomo peš odpravili do bližnje turistične kmetije, kjer bomo imeli okusno martinovo pojedino. To nam bo dalo novih moči, da bomo lahko zaplesali ali kakšno zapeli ob zvokih harmonike. Skupaj bomo krstili mošt in nato pet metrov pod zemljo odkrivali vinske zaklade. *Vabljeni!*

Odhodi avtobusa:
z AP Radovljica ob **7.30**, z AP Creina Kranj ob **7.55**,
z AP Mercator Primskovo ob **8.05**, z AP Škofja Loka ob **8.25**

Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 20. ure.

Cena izleta je 46 evrov

in vključuje: prevoz, ogled po programu, ogled predstave v OŠ Brihtna glava, martinovo kosilo, živo glasbo in prikaz krsta mošta, degustacijo novega vina, lokalno vodenje in DDV.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št. 04 201 42 41.
Za odjave, ki prispejo kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške. V primeru, da se prijavi premalo gostov, bomo izlet odpovedali.

VELIKI DOBRODELNI KONCERT

za otroke z redkimi boleznimi

Viljem Julijan

ČETRTEK, 26. 10., ob 19.30h

CANKARJEV DOM, GALLUSOVA DVORANA, Ljubljana

"Slovenija pomagajmo malim borcem in njihovim družinam."

desetdnevna vremenska napoved

Torek 24. 10.	Sreda 25. 10.	Četrtek 26. 10.	Petek 27. 10.	Sobota 28. 10.
				
10/17 °C	9/14 °C	10/16 °C	8/15 °C	7/15 °C
Nedelja 29. 10.	Ponedeljek 30. 10.	Torek 31. 10.	Sreda 1. 11.	Četrtek 2. 11.
				
8/16 °C	9/17 °C	9/15 °C	7/14 °C	7/13 °C

tedenski koledar

		
	vzhod	zahod
24. 10. tor. Rafael	7:32	18:01
25. 10. sre. Darija, dan suverenosti	7:33	18:00
26. 10. čet. Lucijan	7:34	17:58
27. 10. pet. Sabina	7:36	17:56
28. 10. sob. Simon ○	7:37	17:55
29. 10. ned. Ida	6:39	16:53
30. 10. pon. Marcel	6:40	16:52

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

V Škofiji Loki kupim eno- ali dvosobno stanovanje, tel.: 041/220-387

HIŠE

PRODAM

HIŠO v Naklem, velikost 100 m², z vso opremo, najboljšemu ponudniku, tel.: 041/242-114

POSESTI

PRODAM

NAJBOLJŠEMU ponudniku prodam kmetijsko zemljišče v Mačah, tel.: 041/593-963

MOTORNÁ VOZILA

MOTORNÁ KOLESA

PRODAM

VESPA Piaggio 50 HP, 1980, starodobnik, registriran, 28.000 km, dodatna oprema, 7.200 EUR, tel.: 041/640-314

MOTORNO kolo Suzuki Intruder, letnik 2009, registriran, 28.000 km, dodatna oprema, 7.200 EUR, tel.: 041/368-358

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

ZIMSKE gume Hankook, vožene samo eno zimo, 188/55/R16, tel.: 040/239-365

STROJI IN ORODJA

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

200 kosov strešnikov Bramac glazuron granit in 150-litrski inox sod za vino, tel.: 041/686-713

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogeve (za elektrogospodarstvo), dolžine 9–11 m (tudi neobeljene), SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596

KURIVO

PRODAM

17 m³ suhih bukovih drv, cena 75 EUR/m³, tel.: 031/262-099

GORSKA bukova drva, lahko razrežana, možna dostava, tel.: 041/905-557

SUHA mešana in hrastova drva ter suhe okroglice (rajklne), cena 40 EUR/m³, tel.: 031/229-151

SUHE bukove butare, bukova in mešana drva ter rajklne – okroglice, tel.: 031/826-621

TRSKÉ za podžig, 5 kg – kos, tel.: 041/558-748

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJU, motiv Lev in Zmaj, vel. 100 x 100 cm, zelo lepi, cena skupaj 1.700 EUR, tel.: 040/567-544

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

AVTOSÉDEŽ za otroka, 9–39 kg, lepo ohranjen, isofix pritrđitev, tel.: 031/708-789

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

ISTRSKÉ goniče, mladiče v tretjem mesecu starosti, lahko z rodovnikom ali brez, cena po dogovoru, tel.: 040/624-078

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

LEPO ohranjen kultivator širine 180 cm, tel.: 040/532-320

KUPIM

TRAKTOR in ohranjene traktorske priključke, tel.: 041/540-364

PRIDELKI

PRODAM

KRMILNI krompir, tel.: 040/272-710

KROMPIR za krmo in žito »tritikac«, tel.: 041/857-703

KROMPIR za krmo, okolica Šenčurja, tel.: 031/524-076

ZELJE v glavah in domači česen. Spodnji Brnik 40, ob krožnem križišču

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/7710-113

10 dni starega bikka ČB, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647

BIKKA ČB, starega 14 dni, tel.: 041/357-944

KOZLIČKA, kozla in 2 kozi, mešane pasme, stari 18 mesecev, Naklo, tel.: 031/344-117

PRAŠIČE, težke od 90 do 150 kg, in izločene svinje, težke do 300 kg, možna dostava, tel.: 041/455-732

TELIČKO ciko iz eko reje, staro 8 mesecev, tel.: 041/892-735

KUPIM

BIKA mesne pasme, težkega od 350 do 50 kg, tel.: 031/387-021

Nagrajenci križanke z geslom STRAŠNI PODZEMNI SVET, katere sponzor je **Zavod za turizem in kulturo Kranj** in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 13. oktobra 2023, so: vsak po dve vstopnici za dogodek Podzemlje umorov 30. ali 31. oktobra, prejmejo **Mojca Žula** iz Radovljice, **Mariana Primožič** iz Kranja in **Sandi Jakič** iz Lesc. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Shranjevanje sadja vkuhavanje, vlaganje, sušenje in drugo

5 to praktično knjigo se boste naučili, kako sadje pravilno vkuhamo, pasteriziramo, glaziramo, kandiramo, posušimo in vložimo v kis ali alkoholne pijače. Preizkusite lahko okoli 100 receptov.

176 strani, 17 x 23 cm, trda vezava

22 EUR * Poštšina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

REJA OVC IN KOZ Marjeta Zenko

V priložniku je strnjeno in praktično opisala rejo ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme za zimo, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravila pri ovcah in kozah, ...

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

14 EUR * Poštšina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 22. 10. 2023
7, 11, 21, 25, 33, 36 in 24

Loto PLUS: **4, 8, 10, 41, 42, 43 in 14**
Joker 6: **3 6 8 3 9 0**

Predvideni sklad 25. 10. 2023 za Šestico: **650.000 EUR**
Predvideni sklad 25. 10. 2023 za 6 plus: **100.000 EUR**
Največji dobiček za Joker 6: **300.000 EUR**

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejmati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

ZMOREŠ, MOČNEJŠA SI, KOT SI MISLIŠ!

Varna hiša Gorenjske nudi podporo, pomoč, pogovor in varno zatočišče ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

NE ODLAŠAJ IN POKLIČI: 051/200083
Od ponedeljka do četrta od 8:00 do 18:00 in ob petkih od 7:00 do 13:00

PROGRAM OMOGOČAJO:
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- 18 gorenjskih občin
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS
- donatorji

BREZPLAČNA OBLAVA
Društvo za pomoč ženskam in otrokom: Zveza mladaja Varna hiša Gorenjske, Slovenski trg, 1, Kranj

Svojo življenjsko pot je zaključil naš upokojeni sodelavec

JOŽE GREGORI

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Zavarovalnica Triglav, d. d., Območna enota Kranj

Donacija, ki odpira priložnosti

Podjetje Ormega MM je pred kratkim podarilo športni invalidski voziček Društvu paraplegikov Gorenjske. To ga je predalo v uporabo Jerneju Slivniku, nadarjenemu paraalpskemu smučarju.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – V svetu, kjer šport igra ključno vlogo pri oblikovanju zdravih skupnosti, je enakost in vključenost v športne dejavnosti osnovna pravica vsakega posameznika, ne glede na morebitne omejitve. Medtem ko športni invalidski vozički predstavljajo ključno orodje, ki omogoča neomejeno udeležbo in aktivnost tudi ljudem z gibalnimi ovirami, je njihova visoka cena pogosto nepremostljiva prepreka za mnoge posameznike in njihove družine. V tem kontekstu je donacija športnega invalidskega vozička več kot le darilo – je most do sveta športa in ravno za to potezo so se odločili pri podjetju Ormega MM, ki je podarilo športni invalidski voziček Društvu paraplegikov Gorenjske. Predaja vozička se je odvijala v

Še »kepica« ob predaji. Z leve Marjan Mežnar, lastnik podjetja Ormega MM, Jernej Slivnik in predsednik Društva paraplegikov Gorenjske Peter Robnik. / Foto: Tina Dokl

ponedeljek, 16. oktobra, v prostorih društva, ki je voziček nato predalo v uporabo svojemu članu, parašportniku Jerneju Slivniku.

Hiter in okreten

Kot je pojasnil lastnik Ormega MM Marjan Mežnar, se z Jernejem poznata že dolgo in po kratkem premisleku so se odločili, da športni invalidski voziček poklonijo društvu in Jerneju. »Vsako leto se v podjetju odločimo za neko donacijo in tokrat smo jo namenili Društvu paraplegikov Gorenjske. Voziček se precej razlikuje od navadnega, je zelo okreten in hiter. Razlika je v samem ogrodju, tudi

v postavitvi koles,« je pojasnil Mežnar in dodal, da bi si želeli, da ga Jernej čim bolj izkoristi.

»Donacija je res velik vložek za naše športnike, saj so tovrstni vozički izredno dragi. Je pa tako, da športni invalidski voziček predstavlja pol športa, s katerim se človek ukvarja. V društvu imamo kar nekaj mladih perspektivnih športnikov in Jernej je zares primer zelo aktivnega mladeniča, ki bi se rad preizkusil v več športih, ne le v smučanju,« je pojasnil predsednik Društva paraplegikov Gorenjske Peter Robnik in dodal, da Jerneja na njegovi poti v društvu izredno podpirajo.

Novim izzivom naproti

Tako Peter Robnik kot Jernej Slivnik sta izrazila veliko hvaležnost donatorjem. Kot je povedal Jernej, je nov voziček velika pridobitev zanj, saj si je od nekdaj želel preizkusiti različne športe. »Od vedno sem si želel voziček, s katerim bi bil lahko bodisi rekreativno bodisi tudi bolj resno vpet še v kakšen drug šport. Vsekakor pa mi bo pomagal pri pridobivanju smučarske kondicije in se že veselim novih izzivov,« je dejal in dodal, da ga pri novi pridobitvi navdušuje predvsem njegova agilnost, želi pa si tudi, da bi se lahko čim več ukvarjal s košarko in pa tenisom.

V trendovski pijači tudi kofein

V pijači Prime so aditivi, ki jih odsvetujejo otrokom, v energijski različici pa ogromno kofeina, opozarja Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS).

ANA ŠUBIC

Kranj – ZPS je pod drobnogled vzel pijače Prime, ki sta jih januarja lani na trg poslala spletna vplivneža in boksarja Logan Paul iz ZDA in KSI iz Velike Britanije ter so pred kratkim obnorele tudi slovensko mladino. Pri ZPS so prepričani, da so ciljna skupina predvsem otroci in da izkoriščajo njihovo nezkušenost. Naprodaj sta nezgizirana brezalkoholna nizkoenergijska pijača (500 ml)

Po podatkih ZPS je za Prime, ki vsebuje okrog 97 odstotkov vode, treba odšteti od 5,99 do 12,99 evra za 355 ml oz. pol litra pijače, ki pa v ZDA stane dobra dva evra.

in gazirana različica, imenovana energijska pijača (355 ml), ki ima 200 mg kofeina na pločevinko. Obe sta na voljo v različnih okusih, z dodanimi aromami in sladili.

ZPS je preveril označbe na izdelkih Prime Energy drink Lemon/Lime in Prime Hydration drink Lemonade, kupljenih v ljubljanskem nakupovalnem centru. »Seznam napak je izjemno dolg. Nekatere pijače sploh niso bile opremljene s slovensko označbo, na

tistih, kjer smo našli slovenski prevod, pa ni bilo opisnega imena, označba je vsebovala napačne prevode, seznam sestavin je bil pomanjkljiv, prav tako ni bilo obveznih podatkov o vsebnosti kofeina in opozoril, da energijska pijača ni primerna za otroke,« so razložili.

Obe pijači sta sicer brez dodanega sladkorja, vsebujejo kokosovo vodo, aminokisliline, vitamine in minerale ter nekatera barvila in arome. V energijski različici je ogromno kofeina. »Še varna dnevna količina kofeina za otroke, ki jo je določila Evropska agencija za varno hrano (EFSA), je 3 mg/kg telesne mase. Na ameriški označbi smo našli navedbo, da pločevinka vsebuje 200 mg kofeina, kar pomeni, da 40-kilogramski otrok z njenim zaužitjem preseže še varen vnos za 66 odstotkov.«

V pijači sta sladili acesulfam K in sukraloza, v energijski različici še konzerzansi kalijev sorbat in natrijev benzoat, v pijači Prime Hydration pa tudi difosfati za uravnavanje kislosti. Omenjene aditive je EFSA sicer odobrila, a ZPS otrokom odsvetuje uživanje nizkoenergijskih pijač z natrijevim benzoatom, saj lahko hitro presežejo sprejemljiv dnevni vnos.

Poleg plastenk z nizkoenergijsko pijačo so naprodaj še energijske pijače z 200 mg kofeina na pločevinko.

/ Foto: Ana Šubic

V Koruznem vesolju noči čarovnic

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Krtina – Raziskovanje koruznega labirinta v Krtini, letos z motivom vesolja, se nadaljuje tudi v jesenskih mesecih, ko se obiskovalci lahko odpravijo na pot ob sobotah in nedeljah.

Sezono bodo zaključili 5. novembra – po jesenskih šolskih počitnicah, ki jih bodo popestrili z nočmi čarovnic. Kot je ob tej napovedi razkril idejni vodja labirinta Luka Kastelic, lahko popotniki v zadnjem tednu poleg zabavno-poučnih

točk na koruznem polju pričakujejo čarovnice, okostnjake, duhove, umetniško oblikovane buče in še marsikaj strašno zabavnega. »Strašili bomo na duhovit način, kar pomeni, da bo obisk, tako dnevni kot nočni, primeren za vse starosti,

svetujemo pa, da za nočnega obiskovalca s seboj prinesejo svetilko,« je dodal. V petek, 27. oktobra, bo labirint v velikosti šestih nogometnih igrišč odprt od 14. do 21. ure, od sobote, 28. oktobra, do torka, 31. oktobra, pa od 10. do 21. ure.

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno, popoldne bo deževalo. Pihal bo jugozahodnik, ponekod prehodno tudi severnik. Jutri bo pretežno oblačno s krajevnimi padavinami. Ponekod bo pihal jugozahodnik. V četrtek bo oblačno, popoldne bo občasno deževalo.

TOREK

11/16 °C

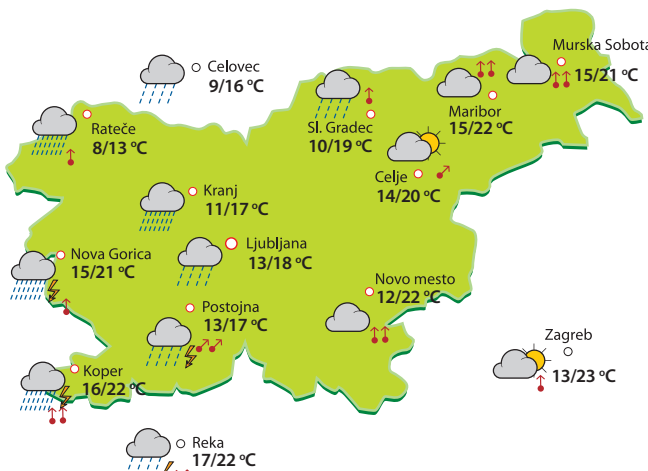
SREDA

10/16 °C

ČETRTEK

9/17 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Elanovi e-bicikli so sicer super, a če hočem z njimi slalom voziti, moram še vedno tekoče gorivo natankati.

Milan Fridauer - Fredi